

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

Proiect

AGENȚIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ CENTRU

R A P O R T

**privind implementarea Planului de activitate pentru
perioada ianuarie-decembrie 2011**

Ianuarie 2012

CUPRINS

Abrevieri	3
Introducere.....	4
Sumar executiv.....	6
OBIECTIVUL 1: Planificare strategică și programare.....	8
1.1. Corelarea SDR Centru cu documentele de politici naționale sectoriale.....	8
1.2. Corelarea documentelor de planificare la nivel local cu obiectivele regionale.....	9
1.3. Actualizarea Planului Operațional Regional.....	10
1.4. Asistarea CRD Centru în implementarea politicii de dezvoltare regională.....	10
OBIECTIVUL 2: Identificarea, dezvoltarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională	12
2.1. Implementarea și monitorizarea proiectelor de dezvoltare regională în RDC.....	12
OBIECTIVUL 3: Dezvoltarea capacităților actorilor regionali.....	25
3.1 Consolidarea capacităților actorilor regionali în elaborarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională.....	25
3.2 Consolidarea capacităților instituționale ale ADR Centru.....	29
OBIECTIVUL 4: Comunicare, promovare, transparență	29
4.1 Asigurarea transparenței implementării proiectelor de dezvoltare regională.....	30
4.2 Informarea actorilor interesați despre activitatea ADR Centru.....	30
4.3 Promovarea Regiunii de Dezvoltare Centru.....	34
OBIECTIVUL 5: Cooperarea cu partenerii de dezvoltare.....	34
4.1 Proiectul DFID/SIDA ”Moldova: Cooperare în dezvoltarea regională”.....	35
4.2 Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).....	35
OBIECTIVUL 6: Schimb de experiență internațională.....	36
6.1 Schimb de experiență internațională în RDC.....	37
6.2 Realizarea schimbului de experiență prin participarea la vizite de studiu și sesiuni de instruire în afara țării.....	38
C o n c l u z i i	42
Anexa 1. Nota informativă privind executarea bugetului ADR pentru ianuarie - decembrie 2011	44
Anexa 2. Executarea bugetului (cheltuieli și economii) pe surse de finanțare ale ADR	49
Anexa 3. Lista indicatorilor de progres în dezvoltarea regională în ianuarie - decembrie 2011	50
Anexa 4. Raportul anual privind monitorizarea surselor de finanțare pentru perioada ianuarie – iunie 2011.....	51

Abrevieri

ADR	– Agenția de dezvoltare regională
APL	– Administrația Publică Locală
APP	– Agenția Proprietății Publice
BNS	– Biroul Național de Statistică
CNCDR	– Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale
CRD	– Consiliul regional pentru dezvoltare
DFID	– Departamentul pentru Dezvoltare Internațională al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
DGDR	– Direcția Generală Dezvoltare Regională
DPCR	– Direcția Politică și Cooperare Regională
DR	– Dezvoltarea Regională
DRIDR	– Direcția Relații cu Instituțiile de Dezvoltare Regională
DUP	– Documentul unic de program
FNDR	– Fondul național pentru dezvoltare regională
GRM	– Guvernul Republicii Moldova
GIZ	– Agenția de Cooperare Tehnică al Germaniei
MCRD	– Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
MDRD	– Moldova: Cooperare în dezvoltarea regională
ODIMM	– Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii
ONG	– Organizație Non-guvernamentală
POR	– Planul operațional regional
RD	– Regiunea de Dezvoltare
SDR	– Strategia de dezvoltare regională
SIDA	– Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională
SNDR	– Strategia națională de dezvoltare regională
SSR	– Secția statistică regională

Introducere

Agenția de Dezvoltare Regională Centru (*în continuare ADR Centru*) este instituție publică necomercială cu autonomie financiară subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (*în continuare MDRC*) și s-a constituit pentru asigurarea operaționalității procesului de implementare și realizare a Strategiei de Dezvoltare Regională (*în continuare SDR*) în Regiunea de Dezvoltare Centru (*în continuare RDC*). ADR Centru este organul executiv al Consiliului pentru Dezvoltare Regională al RDC din Republica Moldova.

Prin ADR Centru autoritățile publice locale au acces la Fondul Național de Dezvoltare Regională și la programe susținute de partenerii de dezvoltare (ex. GIZ) din domeniile: infrastructură fizică, dezvoltarea sectorului privat, protecția mediului și dezvoltarea turismului.

Activitatea ADR Centru este coordonată de **Consiliul pentru Dezvoltare Regională** care reunește 52 de membri, câte 4 reprezentanți din fiecare raion (13 președinți de raioane, 13 primari, 13 reprezentanți ai sectorului privat și 13 lideri de asociații obștești).

RDC are în componența sa 13 (*treisprezece*) raioane: *Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Ialoveni, Hîncești, Orhei, Nisporeni, Strășeni, Soldănești, Telenesti, Rezina, Ungheni*, iar ADR Centru are ca scop primordial implementarea obiectivelor de bază în domeniul politicilor de dezvoltare regională în toate raioanele. ADR Centru există pentru a contribui la dezvoltarea durabilă și echilibrată a RDC prin reducerea disparităților de dezvoltare dintre zonele regiunii.

Întru realizarea principalelor obiective ale dezvoltării regionale, pentru identificarea dezechilibrelor în cadrul regiunilor de dezvoltare, Ministerul Economiei elaborează IDAM. Acest indicator este un instrument ce reprezintă o sursă de informație relevantă, în baza căreia pot fi stabilite direcțiile de dezvoltare și de prioritizare a acestora, de alocare eficientă a resurselor financiare.

IDAM este obținut prin combinarea indicilor de deprivare pe domeniile: deprivarea de venituri; deprivarea economică; deprivarea demografică; deprivarea asistenței medicale; deprivarea educațională, deprivarea condițiilor de trai, deprivarea geografică. În Republica Moldova, IDAM-ul este studiat pentru 843 localități rurale din toate raioanele, inclusiv localitățile din municipiile Chișinău și Bălți. Pentru a stabili nivelul de deprivare a localității într-un anumit domeniu, localităților li se atribuie ranguri în dependență de indicele obținut și anume, rangul 1 – pentru localitatea cu cea mai înaltă valoare a indicelui (cea mai săracă) și rangul 843 – pentru localitatea cu cea mai mică valoare a indicelui (cea mai prosperă).

Pentru a evalua deprivarea regiunilor de dezvoltare se calculează rangul mediu ponderat la populația prezentă în comunitățile din regiunile respective.

Tabelul 1. Media ponderată a indicelui de deprivare pe regiuni, anul 2009

Codul regiunii	Regiuni de dezvoltare	Indicele de deprivare multiplă a arilor mici - IDAM	Deprivarea de venituri	Deprivarea demografica	Deprivarea economica	Deprivarea asistentei medicale	Deprivarea educationala	Deprivarea conditiilor de trai	Deprivarea geografica
2	Regiunea Nord	472	475	271	587	423	410	272	561
3	Regiunea Centru	462	394	546	336	531	445	455	428
4	Regiunea Sud	455	439	504	351	494	462	513	345
1	Municipiul Chisinau	808	719	714	491	760	282	728	698

5	UTA Gaguzia	629	551	571	255	705	279	714	388
---	-------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Sursa: <http://www.mec.gov.md/sector/241/1369>

Conform indicelui de deprivare multiplă a ariilor mici cea mai defavorizată zonă din RDC este raionul Rezina. În raioanele Strășeni, Călărași și Nisporeni se află cele mai deprivare comunități ale Republicii Moldova.

Tabelul 2. Media ponderată a indicelui de deprivare pe raioanele din RDC, anul 2009

Codul raionului	Raioanele din RDC	Indicele de deprivare multiplă a ariilor mici - IDAM	Deprivarea de venituri	Deprivarea demografică	Deprivarea economică	Deprivarea asistenței medicale	Deprivarea educațională	Deprivarea condițiilor de trai	Deprivarea geografică
	Regiunea Centru	462	394	546	336	531	445	455	428
60	R-UL NISPORENI	395	264	561	228	659	369	334	467
83	R-UL SOLDANESTI	426	223	402	682	467	376	221	433
67	R-UL REZINA	211	342	384	400	346	360	358	275
89	R-UL TELENESTI	403	90	499	298	548	544	517	465
25	R-UL CALARASI	374	478	516	115	523	365	408	499
92	R-UL UNGHENI	324	309	463	274	464	463	261	549
53	R-UL HINCESTI	393	363	582	295	559	507	224	326
64	R-UL ORHEI	486	368	552	428	517	441	498	508
38	R-UL DUBASARI	629	551	571	256	705	279	714	388
80	R-UL STRASENI	518	537	567	240	611	465	569	368
31	R-UL CRIULENI	501	428	616	551	348	480	526	349
55	R-UL IALOVENI	621	475	575	248	629	429	659	426
10	R-UL ANENII NOI	695	647	644	372	584	412	684	427

Sursa: <http://www.mec.gov.md/sector/241/1369>

Similar anilor precedenți, în anul 2010 au fost constatate diferențe semnificative în ceea ce privește incidența sărăciei pe regiuni. Astfel, după zonele statistice, datele arată că cea mai săracă zonă din Moldova în 2010 a fost zona de Centru, după care urmează zona de Sud, apoi Nordul țării. În centrul Moldovei circa 30% din populație este săracă. De menționat, în toate 3 zone menționate nivelul sărăciei întrece media ratei sărăciei pe țară (21,9%). În RDC se constată și cea mai mică reducere relativă a sărăciei cu 3,6 puncte procentuale.

Sumar executiv

Raportul cuprinde activitățile realizate de ADR Centru în perioada ianuarie - decembrie 2011, conform planului de activitate anual aprobat de către CRD Centru.

Activitatea ADR Centru în această perioadă de timp s-a axat pe atingerea obiectivului general - implementarea politicii de dezvoltare regională în RDC, în conformitate cu prioritățile stabilite în Strategia națională de dezvoltare pentru anii 2008-2011 și Programul Guvernului de stabilizare și relansare economică a țării pe anii 2009-2011.

ADR Centru, întru atingerea scopului și obiectivelor strategice prevăzute în SNDR, pentru anul 2011 și-a propus spre realizare următoarele **obiective**:

1. Planificarea strategică și programare a activităților ADR Centru;
2. Implementarea eficientă a programelor și proiectelor de dezvoltare regională;
3. Comunicarea și transparența implementării proiectelor și activităților prioritare de dezvoltare regională;
4. Consolidarea capacităților actorilor regionali în implementarea strategiei de dezvoltare regională;
5. Cooperarea cu partenerii de dezvoltare în implementarea proiectelor investiționale;
6. Schimb de experiență internațională.

Realizarea acestor activități de bază a fost asigurată de către personalul ADR Centru, prin conlucrarea cu Direcția Generală Dezvoltare Regională din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și partenerii de dezvoltare. În perioada de raportare ADR Centru a beneficiat de asistență tehnică din partea proiectului DFID „Moldova: Cooperare în dezvoltarea regională”, care și-a finalizat activitatea în primul trimestru 2011 și proiectului GIZ „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”.

Principalele rezultate ale ADR Centru obținute în realizarea politicii de dezvoltare regională pe parcursul anului 2011:

- Obiectivul 1:* Planificarea strategică și programare a activităților ADR Centru asigură implementarea Strategiei de dezvoltare regională și a Planului Operațional Regional. În acest scop, în anul 2011, a fost inițiat procesul de corelare a SDR Centru cu documentele de politici sectoriale, colectate și analizate planurile de dezvoltare socio-economică a localităților din RDC, elaborare propuneri de actualizare a POR.
- Obiectivul 2:* Implementarea eficientă a programelor și proiectelor de dezvoltare regională. În conformitate cu Legea bugetului pentru anul 2011, cu rectificările ulterioare, pentru implementarea proiectelor investiționale din FNDR a fost alocat 36 822,14 mii lei, iar pentru activitatea operațională a ADR Centru – 1 736,496 mii lei. În proces de implementare se află 9 proiecte, din care 7 sunt finanțate din FNDR și 2 proiecte – de GIZ, pe următoarele domenii de dezvoltare:
- Gestionarea deșeurilor menajere – 5 proiecte;
 - Apă și canalizare – 1 proiect;
 - Drumuri – 2 proiecte;
 - Eficiență energetică – 1 proiect.
- Obiectivul 3:* Comunicarea și transparența implementării proiectelor și activităților prioritare de dezvoltare regională se asigură prin actualizarea permanentă a paginii web, difuzarea comunicatelor de presă, elaborarea și distribuirea materialelor promoționale etc
- Obiectivul 4:* Consolidarea capacităților actorilor regionali în implementarea strategiei de dezvoltare regională se realizează prin organizarea sesiunilor de instruire, atelierelor de lucru,

meselor rotunde, vizite de studiu la care au participat specialiștii ADR Centru, membrii ai CRD, reprezentanți ai APL de nivelul I și II sectorului privat. În total au participat circa 390 de persoane.

Obiectivul 5: Cooperarea cu partenerii de dezvoltare în implementarea proiectelor investiționale se realizează în cadrul următoarelor proiecte:

- Proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” implementat de GIZ în parteneriat cu MDRC și ADR Centru. În anul 2012 se planifică o extindere a acestui proiect cu accent pe procesele de planificare și programare la nivel regional;
- Proiectul „Moldova: Cooperarea în dezvoltarea regională”, finanțat de DFID/SIDA și-a încheiat activitatea cu o conferință internațională.

Obiectivul 6: Schimbul de experiență internațională s-a efectuat prin participarea colaboratorilor specialiștilor ADR Centru la:

- Vizită de studiu în cadrul proiectului „Susținerea dezvoltării regionale în Moldova: oportunitate pentru stimularea dezvoltării societății civile” în Republica Cehă;
- Vizită de studiu privind managementul proiectelor regionale efectuată în Letonia, Belgia;
- Seminarul internațional ”Reforma administrației publice locale” cu participarea specialiștilor din țările membre ale Parteneriatului Estic desfășurat la Kharkov, Ucraina;
- Vizită de studiu în domeniul aprovizionării cu apă și sanitație, Franța;
- Sesiune de instruire în domeniul achizițiilor publice, România;
- Vizită de studiu în Region Vasterbotten, Suedia.

OBIECTIVUL 1: Planificare strategică și programare

La compartimentul Planificare Strategică și Programare, ADR Centru a întreprins mai multe măsuri și activități pentru contribuția la realizarea politicii de dezvoltare regională în RDC în conformitate cu Planul de activități pe anul 2011.

Obiective specifice:

- 1.1 Corelarea SDR Centru cu documentele de politici naționale sectoriale
- 1.2 Corelarea documentelor de planificare la nivel local cu obiectivele regionale
- 1.3 Actualizarea Planului Operațional Regional
- 1.4 Asistarea CRD Centru în implementarea politicii de dezvoltare regională

Activități:

1.1 Corelarea SDR Centru cu documentele de politici naționale sectoriale

Corelarea SDR Centru cu documentele de politici naționale sectoriale, conform directivelor strategice regionale, a fost una din activitățile importante pentru secția planificare strategică pe parcursul anului 2011.

În această perioadă, ADR Centru a colaborat cu reprezentanți de la Ministerul Mediului, Agenția Turismului, Agenția „Apele Moldovei”, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Unitatea de Implementare a proiectelor de Aprovizionare cu Apă și Canalizare pe lângă Ministerul Mediului cu scopul de a corela domeniile prioritare SDR Centru cu directivele strategice ale sectoarelor implicate în dezvoltarea regională.

Pe parcursul semestrului II al anului 2011, secția Planificare strategică și programare și-a axat activitatea pe corelarea obiectivelor documentelor de politici naționale, regionale și sectoriale, în domeniul protecției mediului, turismului, dezvoltării infrastructurii drumurilor, aprovizionării cu sisteme de apă și canalizare, cu cele de dezvoltare regională, se urmărește evidențierea efectelor sociale și ecologice și a tehnologiilor orientate spre îmbunătățirea condițiilor de mediu, utilizarea rațională a resurselor naturale neregenerabile și folosirea durabilă a resurselor regenerabile.

În urma examinării, suprapunerii și analizei obiectivelor de dezvoltare regională și a celor sectoriale a fost stabilită o anumită coerență cu Strategia de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2010-2015; Programul de Stat de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2009-2011; “Dezvoltarea competitivității și internaționalizarea întreprinderilor mici și mijlocii”; Strategia privind aprovizionarea cu apă și canalizare a localităților din Republica Moldova prin “Descentralizarea serviciilor publice de aprovizionare cu apă și canalizare”; Strategia privind aprovizionarea cu apă și canalizare a localităților din Republica Moldova prin “Promovarea măsurilor de dezvoltare durabilă și protecția mediului”; Strategiei de dezvoltare durabilă a turismului în Republica Moldova în anii 2003-2015.

Corelarea obiectivelor strategice regionale cu cele sectoriale este dificil de realizat, deoarece formularea lor în textul SDR Centru nu corespunde cerințelor Hotărârii nr. 33 din 11.01.2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici. Ca urmare, conținutul obiectivelor nu conduce spre identificarea rezultatelor scontate. Nu este clară modalitatea de monitorizare și măsurare a progresului.

În urma conlucrării cu Unitatea de Implementare a Proiectelor de Aprovizionare cu Apă și Canalizare pe lângă Ministerul Mediului, au fost identificate localitățile din RDC, pentru care sînt elaborate studii de fezabilitate în domeniul aprovizionare cu apă și canalizare. În acest context, s-a decis ca fiind important completarea SDR Centru cu *Anexa* localităților deprivatizate în domeniul aprovizionare cu apă și canalizare.

În domeniul infrastructurii drumurilor, reieșind din prevederile Strategiei infrastructurii transportului terestru pe anii 2008-2017, au fost identificate rețelele de drum din RD Centru, care nu au avut nici o intervenție, dar au o importanță majoră în atingerea unui nivel adecvat al dezvoltării social-economice al RD Centru.

Astfel, în cadrul lansării următorului apel de propuneri de proiecte, ADR Centru va informa, direcționa și consulta potențialii aplicanți din localitățile vizate despre necesitatea stringentă de a elabora propuneri de proiecte calitative, anume în localitățile deprivate, dar și despre oportunitățile de aplicare, de care pot beneficia localitățile care dispun de studii de fezabilitate în domeniul alimentare cu apă și canalizare.

Pentru formarea unui cadru de cooperare și colaborare în domeniul dezvoltare regională, secția planificare strategică și programare a ADR Centru consideră importantă crearea grupurilor de lucru pentru planificare strategică pe fiecare domeniu prioritar dezvoltării regionale, constituite din reprezentanți: MDRC, ADR, CRD, direcții DAMEP a fiecărui minister implicat în domeniul DR (ME, MAIA, MM, MTID). Aceste grupuri de lucru se pot întruni trimestrial și trebuie să aibă drept misiune de a consolida sau redirecționa, în caz de necesitate, prioritățile strategice pe următoarea perioadă de timp.

Contribuirea la elaborarea documentelor strategice sectoriale. Pe perioada anului 2011 ADR Centru a venit cu completări și sugestii privind elaborarea Strategiei Naționale de Mediu a Republicii Moldova pentru perioada anilor 2012-2022 și actualizarea Strategiei Turismului. Specialiștii ADR Centru au participat la circa 6 ședințe ale Grupului del lucru în cadrul cărora au fost analizate obiectivele și activitățile de protecție a mediului și creșterea atractivității turistice din perspectiva dezvoltării regionale. Astfel, poate fi coagulat un cadru de cooperare intersectorial în fenomenul DR din RDC, care va contribui la colaborare, coordonare și abordarea sistemică complexă a procesului DR. De asemenea, va fi oportun ca acest cadru să promoveze și să încurajeze inițiativele dezvoltării regionale de la nivel local spre nivel regional, apoi spre național.

În perioada anului 2011, ADR Centru a constatat ca fiind esențial crearea unui mecanism de cofinanțare între fondurile naționale, pe domeniile aferente DR. Un exemplu în acest sens ar fi finanțarea comună din FNDR și FEN a proiectelor din domeniul aprovizionare cu apă și canalizare, în mod special, în cele mai deprivate localități pe domeniul aprovizionare cu apă, sau finanțarea comună din FNDR și Fondul Rutier a proiectelor de construcție și reabilitare a rețelei de drumuri, în mod special, pentru drumurile regionale cu impact major economic și de mediu.

1.2 Corelarea documentelor de planificare la nivel local cu obiectivele regionale

În perioada de referință, ADR Centru a finalizat procesul de colectare și analiză a documentelor de planificare a localităților din RDC.

Scopul acestei activități a fost analiza coerenței documentelor de planificare la nivel local cu obiectivele SDR Centru. În acest sens s-au întreprins următoarele activități:

- Colectarea a mai mult de 70 de documente de planificare;
- Crearea unei baze de date în format electronic și pe suport de hârtie;
- Analiza conținutului și structurii documentelor de planificare;
- Analiza comparativă privind corespunderea obiectivelor și domeniilor de dezvoltare la nivel local și regional, conform documentelor de planificare locală și regională.

În rezultatul analizei acestor documente, secția planificare strategică și programare a ADR Centru a constatat o diversitate de documente de planificare la nivel local în funcție de contextul lansării inițiativelor elaborării acestor documente, tipul documentului de planificare, perioada de realizare, sistemul de planificare etc. S-a constatat că în RDC, din cele 13 (*treisprezece*) unități administrativ-teritoriale de nivelul II, 10 (*zece*) dispun de documente de planificare (*planuri de dezvoltare socio-economică și strategii de dezvoltare a localităților*). Raioanele Călărași, Ialoveni, Rezina nu dispun de documente de planificare strategică la nivel de raion

Totuși, majoritatea documentelor de planificare sunt cu caracter general, în cadrul lor fiind analizate și stabilite obiective de dezvoltare în domenii, care constituie priorități ale Strategiei de Dezvoltare Regională Centru: aprovizionarea cu apă și canalizare, reabilitarea, construcția și întreținerea rețelei de drumuri, susținerea sectorului privat prin dezvoltarea IMM, întreținerea și dezvoltarea managementului DMS și dezvoltarea turismului.

În concluzie, trebuie să menționăm că pentru a contura o abordare sistemică de la nivel local, regional, până la național este necesar ca APL I și II să beneficieze de oportunități de dezvoltare a capacităților pe domeniul planificare strategică, în particular, la elaborarea documentelor de planificare și implementare a acestora în corelare cu procesele de dezvoltare regională, precum și actualizarea documentelor de planificare strategică la nivel raional.

1.3 Actualizarea POR Centru

Pe parcursul anului 2011 a fost revăzut Planul Operațional Regional Centru cu programele, proiectele și activitățile de bază planificate de ADR Centru pentru fiecare program. În urma desfășurării acestei activități, secția planificare strategică și programare a ajuns la concluzia că POR Centru necesită completat cu informații actuale care se referă la: analiza situației pe regiune pentru fiecare domeniu prioritar, conform SDR Centru; evaluarea ex-ante a impactului social evaluarea ex-ante a impactului economic; planul financiar al POR Centru; monitorizarea și evaluarea POR Centru.

Întrucât în perioada de referință nu a fost aprobat spre finanțare vreun proiect de dezvoltare regională din alte surse decât FNDR și GIZ, la capitolul programe și proiecte nu au fost efectuate schimbări. De asemenea, se va propune CRD revederea programului 3 din POR la care nu există nici un proiect în implementare și înlocuirea lui cu Programul Eficiența energetică și energii regenerabile.

În concluzie, putem afirma că POR Centru necesită a fi adaptat la necesitățile și cerințele de elaborare a unui document funcțional pentru Regiunea de Dezvoltare Centru prin îmbunătățirea lui cu componentele menționate.

1.4 Asistarea CRD Centru în implementarea politicii de DR

În perioada de referință, ADR Centru a asigurat **asistarea CRD Centru în implementarea politicii de DR** prin acordarea suportului informațional, metodologic și consultativ pentru consiliu în organizarea și desfășurarea ședințelor. Pe parcursul anului 2011 au fost organizate 2 ședințe ordinare ale CRD.

În cadrul ședinței ordinare din 25 ianuarie 2011 au fost aprobate următoarele decizii:

- Activitatea ADR Centru pe anul 2010 a fost apreciată cu calificativul ”bine”
- A fost aprobat planul de activitate al ADR Centru pe anul 2011
- A fost aprobat bugetul operațional al ADR Centru pe anul 2011

Ca rezultat al desfășurării alegerilor locale generale, pe parcursul semestrului II al anului 2011 a fost inițiat concursul pentru selectarea noilor membri în componența CRD Centru. Din totalul de 52 de membri ai CRD, 13 membri, reprezentanți ai APL de nivelul II au fost aleși din oficiu (președinții de raioane), 13 membri, reprezentanți ai APL de nivelul I, au fost delegați de către asociațiile locale de primari, iar 26 de membri (sectorul privat și ONG) au fost selectați prin concurs. Concursul de selectare a membrilor a fost organizat de MDRC, cu suportul tehnic al ADR Centru.

În cadrul ședinței de constituire a CRD Centru din 14 septembrie 2011, convocată de MDRC a fost ales alegerea președintele și vicepreședintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru, precum și desemnat reprezentantului sectorului privat în Consiliul Național pentru Coordonare în domeniul Dezvoltării Regionale. În conformitate cu pct. 13 al Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru (aprobat prin Decizia nr. 3 din 21 octombrie 2008),

ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a propus candidatura dlui Gobzac Grigore, președintele raionului Hîncești la funcția de Președinte al CRD Centru și a dlui Bîtcă Ion, președintele raionului Nisporeni pentru alegerea în calitate de vicepreședinte al CRD Centru. Ambele candidaturi au fost susținute cu unanimitate de voturi. În cadrul aceleiași ședințe a CRD Centru, membrii CRD Centru au desemnat, în conformitate cu art. 5 al Legii nr. 438-XVI din 26 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova și în conformitate cu pct. 4 lit. o) a Regulamentului Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 127 din 08.02.2008 „cu privire la măsurile de realizare a Legii nr. 438-XVI din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova” pe Dolgu Ion, șef-manager la SRL Ordonatcom, reprezentant al sectorului privat, în calitate de membru al Consiliului Național pentru Coordonare în domeniul Dezvoltării Regionale.

Ședința CRD Centru din 14.10.2011

Ședința CRD Centru din 14.10.2011

În cadrul ședinței membrii consiliului au votat și operarea modificărilor la pct. 8 al cap. III „Modul de organizare a Consiliului Regional” al Regulamentului de activitate a CRD Centru, cu privire la exercitarea mandatului membrilor sectorului privat și societății civile din cadrul Consiliului Regional, după cum urmează: reprezentanții sectorului privat, pentru un termen de 4 ani; reprezentanții societății civile, pentru un termen de 4 ani.

Rezultate obținute:

Obiectivul 1.1: *Corelarea SDR Centru cu documentele de politici naționale sectoriale*

- S-a elaborat Anexa localităților deprivatizate în domeniul aprovizionare cu apă și canalizare pentru a completa SDR Centru;
- Au fost identificate localitățile din RDC, pentru care sînt elaborate studii de fezabilitate în domeniul aprovizionare cu apă și canalizare;
- A fost stabilită rețeaua de drumuri, ce au fost construite și reabilitate și care urmează a fi reabilitate sau construite conform planului de implementare a strategiei naționale pentru sectorul rețelei de drumuri.

Obiectivul 1.2: *Corelarea documentelor de planificare la nivel local cu obiectivele regionale*

- Au fost colectate și analizate mai mult de 70 de documente de planificare;
- A fost creată baza de date în format electronic și pe suport de hîrtie.

Obiectivul 1.3: *Actualizarea POR Centru*

- Elaborate propuneri de actualizare a POR în conformitate cu proiectele în implementare și a activităților prioritare realizate.

Obiectivul 1.4: *Asistarea CRD Centru în implementarea politicii de DR*

- Asigurat suportului informațional, metodologic și consultativ pentru organizarea și desfășurarea a 2 ședințe ordinare ale CRD Centru la data de 25.01.2011 și 14.09.2011;
- Facilitat procesul de constituire a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru.

OBIECTIVUL 2: Identificarea, dezvoltarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională

Obiective specifice:

2.1 Implementarea și monitorizarea proiectelor de dezvoltare regională în RDC

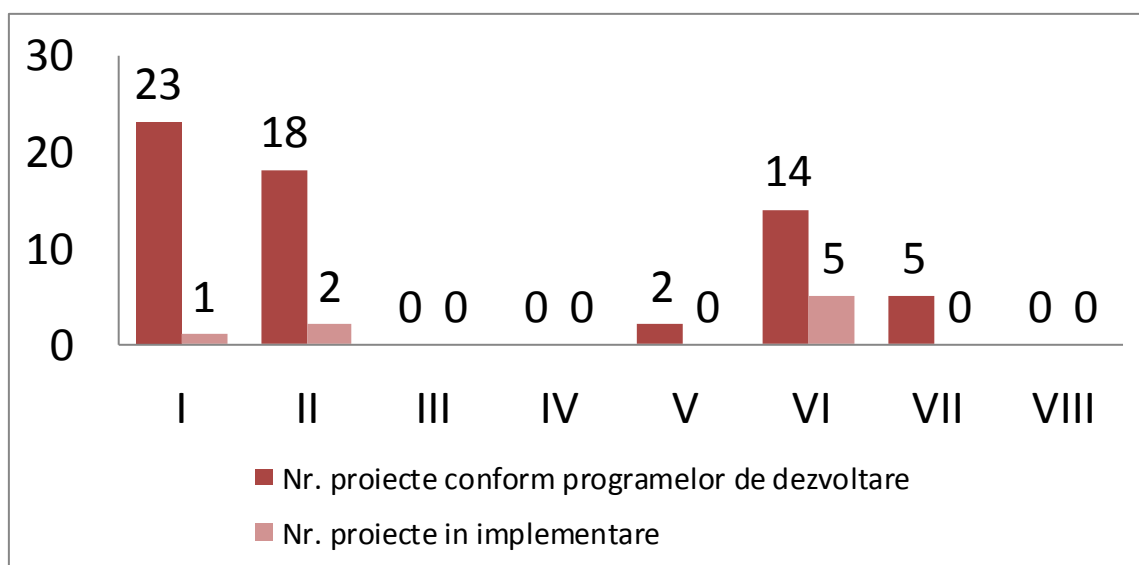
Activități:

Monitorizarea implementării proiectelor din Planul Operațional Regional

Planul Operațional Regional în calitate de document operațional include un șir de programe și proiecte concrete care reies din prioritățile și măsurile din SDR. POR al RDC este constituit din 8 Programe și 62 de proiecte investiționale. Valoarea totală a proiectelor incluse în POR este de circa 1,4 mlrd. MDL, inclusiv circa 860 mln MDL solicitate de la FNDR și 525 contribuția partenerilor de proiect. Conform programelor de dezvoltare majoritatea proiectelor sunt proiecte ce vizează reabilitarea și modernizarea infrastructurii orașelor și satelor în domeniile aprovizionare cu apă și canalizare, drumuri și managementul deșeurilor.

Diagrama 1

Structura proiectelor din POR conform programelor și dezvoltare

Pe parcursul anului 2011 au fost lansate și sunt în proces de implementare 8 proiecte din POR, inclusiv 7 proiecte cu finanțare din FNDR și 1 proiect finanțat de GIZ. Până în prezent au fost valorificate circa 4% din resursele financiare ce au fost solicitate de la FNDR în cadrul celor 62 de proiecte investiționale. În ceea ce privește proiectele în implementare valoarea valorificării mijloacelor a fost de circa 95% pe anul 2011.

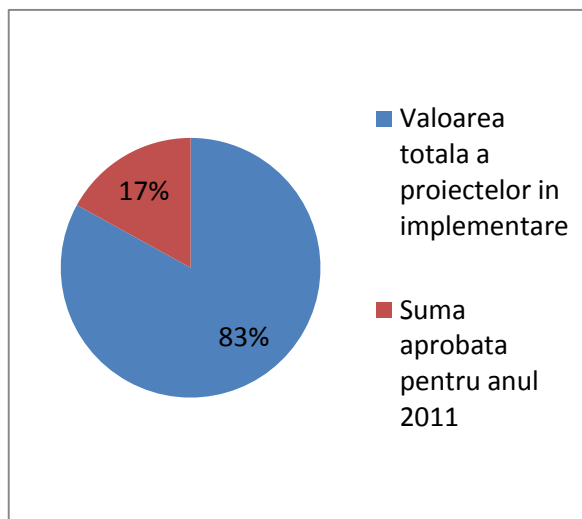
În anul 2011 au fost actualizate proiectele din DUP ca rezultat al consultărilor cu aplicanții proiectelor și elaborarea Notelor informative etc. În continuitatea acestor acțiuni se preconizează pentru anul 2012 constituirea grupurilor de lucru pentru analiza proiectelor care vor fi propuse pentru finanțare în anul 2012.

2.1. Implementarea și monitorizarea proiectelor de dezvoltare regională în anul 2011 în RDC

Pe parcursul anului 2011 au fost lansate și sunt în curs de implementate 9 proiecte inclusiv 7 proiecte finanțate din FNDR și 2 proiecte finanțate de GIZ. Valoarea totală a proiectelor constituie 179.253.723 lei. Pentru anul 2011 au fost alocate mijloace financiare în valoare de 36.822.140 lei, din care pe

parcursul anului de gestiune 2011 au fost valorificați 34.849.140 lei, ceea ce constituie 95 %. Din valoarea totală a proiectelor în implementare suma aprobată pentru anul 2011 reprezintă doar 17% (vezi diagrama nr. 2).

Diagrama nr. 2

A. Proiecte în derulare cu finanțare din FNDR:

1. "Construcția platformelor pentru depozitarea deșeurilor solide/managementul deșeurilor solide".

Solicitant: Primăria comunei Vatici, r. Orhei.

Localizare:

raionul Orhei	- comunele Vatici, Seliște, Isacova, Neculăieuca, Morozeni, Puținței și Ghetlova; satele Vatici, Tabăra, Curchi, Seliște, Mana, Lucașeuca, Isacova, Neculăieuca, Morozeni, Breanova, Puținței, Dișcova, Noroceni, Ghetlova, Hulboaca, Vîprova.
raionul Călărași	- comuna Săseni, satele Săseni, Bahu.
raionul Strășeni	- comuna Codreanca, satele Codreanca, Lupa-Rece.

Obiectiv general al proiectului: Realizarea unui sistem eficient de gestionare a deșeurilor menajere solide, prin colectare în containere și transportare la gunoiștea nou creată din com. Morozeni (etapa I) din comunele Vatici, Seliște, Isacova, Neculăieuca, Morozeni, Puținței și Ghetlova (raionul Orhei); Săseni (raionul Călărași); Codreanca (raionul Strășeni).

Grupul țintă:

- 9 primării și 20 de localități;
- circa 25 de mii de locuitori ai localităților sus-menționate;
- 68 de agenți economici;
- 107 instituții publice.

Durată de implementare a proiectului: 18 luni

Suma totală a proiectului - 5 079 577 lei, inclusiv:

suma solicitată de la FNDR - 4 648 577 lei,

contribuția CR - 431 000 lei.

Suma alocată din FNDR pentru anul de gestiune 2011 - 3 024 240 lei (conform deciziei nr 5/11 din 30.09.2011).

Activități desfășurate în cadrul proiectului:

- S-a semnat acordul de parteneriat între ADR Centru, aplicant și parteneri;
- S-a angajat manager de proiect;
- S-a încheiat contract cu I.P.S „IPROCOM” privind proiectarea poligonului de DMS în valoare de 71288,00 lei;

- S-a elaborat proiectul tehnic de către I.P.S."URBANPROIECT" în valoare de 1500 lei pentru construcția platformelor de DMS;
- S-a elaborat pachetul de autorizații și documente necesare pentru începerea lucrărilor de construcții a platformelor de DMS;
- S-a încheiat contract în urma licitației cu S.R.L."GEOCORP" pentru construcția platformelor de DMS în valoare de 1.120.600 lei;
- S-a încheiat contract cu S.R.L."Damicom Utilaje" de achiziționare a presei de balotat deșeuri reciclabile în valoare de 48 500 lei;
- S-a încheiat contract cu I.N.C.P."Urbanproiect" pentru elaborarea proiectului tehnic pentru platforme-tip de pre colectare a deșeurilor menajere solide;
- S-a încheiat contract în urma licitației cu S.C."Tocando Grup" S.R.L. de achiziționare a 308 containere în valoare 596 904 lei;
- S-a încheiat contract în urma licitației cu S.R.L."Autoprim Service" de achiziționare a 2(două) autospeciale în valoare de 918 000 lei;

Rezultate obținute la momentul raportării:

- 1 manager de proiect angajat;
- 77 de platforme de colectare a DMS;
- Proiect tehnic efectuat;
- 1(una) presa de balotat deșeuri reciclabile;
- 308 containere recepționate și transmise aplicantului în cadrul proiectului;
- 2 (două) autospeciale pentru colectarea deșeurilor menajere solide.

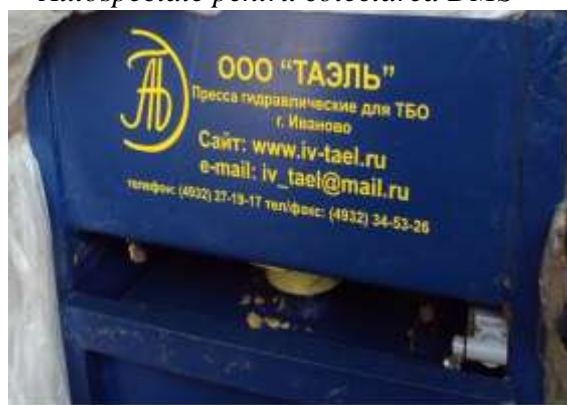
Platforme cu carcase metalice instalate

Autospeciale pentru colectarea DMS

Containere pentru recepționarea DMS

Presa de balotat deșeuri reciclabile

2. "Managementul deșeurilor menajere în localitățile din raionul Telenești și Sîngerei".

Solicitant: Consiliul local Telenești;

Localizare: Regiunea Centru, inclusiv:

raionul Telenești – orașul. Telenești, satele Inești, Bănești, Budăi, Ciulucani și Verejeni.
raionul Sîngerei – comuna Prepețița.

Obiectiv general al proiectului: Ameliorarea calității vieții populației localităților din r. Telenești și Sîngerei: or. Telenești, s. Inești, Bănești, Budăi, Ciulucani, Verejeni și Prepețița; Îmbunătățirea situației mediului ambiant în localitățile din RD Centru.

Grup țintă:

- Populația localităților implicate în proiect – 25,6 mii locuitori;
- 319 de agenți economici;
- 29 instituții publice;
- Î.M. Serviciu de salubritate Telenești din or. Telenești (Î.M.”SST”);
- 16 angajați noi ai Î.M. Serviciu de salubritate Telenești;
- 2939 gospodării țărănești și fermieri;
- APL Telenești în calitate de solicitant;
- APL Inești, Bănești, Budăi, Ciulucani, Verejeni, Prepețița ca parteneri ai proiectului.

Durată implementării proiectului: 12 luni

Suma totală a proiectului – 4 974 300 lei, inclusiv:

Suma aprobată de la FNDR – 4 974 300 lei.

Suma alocată din FNDR pentru anul de gestiune 2011- 3 434 060 lei (conform deciziei CNCDR nr. 5/11 din 30.09.2011);

Activități desfășurate în cadrul proiectului:

- S-a semnat acordul de parteneriat între ADR Centru, aplicant și partenerii lui;
- S-a angajat manager de proiect;
- S-a încheiat contract cu I.P.S.”IPROCOM” privind proiectarea poligonului de DMS în valoare de 64 600 lei;
- S-a încheiat contract cu INCP”Urbanproiect” pentru achiziționarea serviciilor de proiectare a platformelor –tip de colectare a deșeurilor menajere solide;
- S-a încheiat contract în urma licitației cu S.R.L.”Motor Star” de achiziționare a tractorului cu remorcă și utilaj pentru dezapezire, raspîndire nisip și curățire a suprafețelor dure, în valoare de 298 000 lei;
- S-a încheiat contract cu S.R.L.”Damicom Utilaje” de achiziționare a preseii de balotat deșeuri reciclabile, în valoare de 48 500 lei;
- S-a încheiat contract cu S.R.L.”InfoSofTeh ” de achiziționare a softurilor în valoare de 11 539 lei;
- S-a încheiat contract cu S.R.L.”BTS PRO” de achiziționare a tehnicii de calcul în valoare de 17 987 lei;
- S-a încheiat contract cu S.R.L.”Clipa Grup” de achiziționare a tehnicii de calcul (monitor) în valoare de 1583 lei;
- S-a încheiat contract în urma licitației cu SRL „Topimobil” pentru construcția platformelor de DMS în valoare de 183 554,40 lei;
- S-a încheiat contract în urma licitației cu SRL „Damicom Utilaje” pentru procurarea autospeciale pentru colectarea DMS în valoare de 1 298 400 lei;
- S-a încheiat contract în urma licitației cu SRL „Energoplat” pentru achiziționarea eurocontinerelor pentru DMS cu vol. de 1,1 m3 cu capac și roțile în valoare de 1 122 582 lei;
- S-a încheiat contract în urma licitației cu SA”Sigma” pentru achiziționarea pubelelor pentru colectarea plasticului cu vol. de 1,8 m3 în valoare de 219 780 lei;
- S-a elaborat schița tehnică de către Secția Construcții, Gospodării Comunale și Drumuri a raionului Telenești, pentru construcția platformelor de DMS;
- S-a elaborat pachetul de autorizații și documente necesare pentru începerea lucrărilor de construcții a platformelor de DMS;

- S-a încheiat contract privind verificarea proiectului de execuție "Poligonul pentru depozitarea DMS din or. Telenеști" în sumă de 8040 lei;
- S-a încheiat contract cu S.R.L."Dira AP" cu privire la conștientizarea populației în valoare de 72 830 lei;

Rezultate obținute la momentul raportării:

- 1 manager de proiect angajat;
- S-au obținut deciziile Consiliilor Locale, schemele de amplasare autorizate, certificatele de urbanism și autorizațiile de construcție pentru toate 80 de platforme de DMS;
- Proiect tehnic privind proiectarea poligonului de DMS efectuat;
- Proiect tehnic a platformelor –tip de colectare a deșeurilor menajere solide recepționat;
- Tractor cu remorcă și utilaj pentru dezăpezire, raspândire nisip și curățire a suprafețelor dure achiziționat;
- Presa de balotat deșeuri reciclabile achiziționată;
- Tehnica de calcul și softul achiziționat;
- 80 platforme de DMS construite;
- Autospecială pentru colectarea DMS achiziționată;
- 223 eurocontainere pentru DMS cu vol. de 1,1 m³ cu capac și roțile recepționate;
- 110 pubele pentru colectarea plasticului cu vol. de 1,8 m³ recepționate;
- Procese-verbale de recepție finală la terminarea lucrărilor privind construcția platformelor de colectare a DMS recepționate din satele partenere și aplicant.

Tractor cu remorcă

Utilaj pentru dezăpezire și răspândirea nisipului

Eurocontainere pentru DMS

Platforme pentru colectarea DMS

3. "Asigurarea dezvoltării locale durabile și prevenirea poluării resurselor naturale prin reconstrucția stației de epurare a apelor reziduale, reconstrucția și extinderea rețelelor de apă și canalizare".

Solicitant: Consiliul raional Călărași;

Localizare: Regiunea Centru, inclusiv raioanele Călărași, Strășeni, Anenii Noi; localitățile: or. Călărași, satele Tuzara și Seliștea Nouă;

Obiectivul general al proiectului: Asigurarea accesului la rețeaua de apă potabilă și sistemul de canalizare a cetățenilor din or. Călărași și ridicarea nivelului de conștientizare a populației referitor la starea ecologică a râului Bîc .

Grup țintă:

- Populația activă din Călărași, Strășeni, Anenii Noi;
- Agenții economici care își desfășoară activitatea în zonă;
- APL: Consiliul Raional Călărași, primăria Tuzara, Consiliul Raional Strășeni, Consiliul Raional Anenii Noi;
- Întreprinderea Municipală „Gospodăria Comunal Locativă”.

Durată implementării proiectului: 24 luni

Suma totală a proiectului - 27 711.280 lei, inclusiv:

Suma solicitată de la FNDR - 25 473.050 lei;

Contribuția solicitantului - 2 238 230 lei.

Suma alocată din FNDR pentru anul de gestiune 2011- 23 563 830 lei (conform deciziei CNCDR nr. 5/11 din 30.09.2011);

Contribuția solicitantului pentru anul de gestiune 2011 – 800 000 lei;

Activități desfășurate în cadrul proiectului:

- S-a semnat acordul de parteneriat între ADR Centru, aplicant și partenerii lui;
- S-a angajat manager de proiect;
- S-a încheiat contract în urma licitației cu SRL „Polimer Gaz Construcții” pentru construcția stației de epurare și a rețelelor de apă și canalizare în valoare de 20 792 374 lei;
- S-a încheiat Acord Adițional la contractul cu S.R.L.”Polimer Gaz” cu privire la mărirea sumei de 25 205 320,72 lei pentru construcția stației de epurare și a rețelelor de apă și canalizare;
- S-a încheiat contract în urma concursului cu Î.S.”SABOS” pentru servicii de supraveghere tehnică în valoare de 114 358 lei;
- S-a încheiat contract de prestări servicii de supraveghere de autor la obiectul ”Reconstrucție a rețelelor și sistemelor de canalizare din or.Călărași” cu I.N.C.P. "Urbanproiect" în valoare de 51 600 lei;
- S-a încheiat contract de achiziționare a tehnicii de calcul cu S.R.L.”BTS PRO” în valoare de 10271 lei;
- S-a încheiat contract nr. 31/7 din 16.12.2011 cu A.O.”SEAM” cu privire la conștientizarea populației în valoare de 39 928 lei;
- S-au demontat și montat rețelele electrice 10 kV;
- Rețele exterioare de canalizare 2x250 mm - cu lungime comună 2173 m;
- S-au finisat lucrările la stația de pompare N1.
- S-au îndeplinit lucrările de reparație la stația de pompare N2;
- S-au îndeplinit lucrări la trecerea peste calea ferată și e finisată instalarea colectorului de canalizare;
- La stația de pompare N1, la stația de pompare locală și rețelele exterioare de canalizare s-au lichidat părțile nefinisate din procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor.
- **La stația de epurare:**
 - ❖ Pe drumul de acces s-a adus solul, s-a adus piatra de bară e montat podul;
 - ❖ La INCP”Urban Proiect” s-au efectuat lucrări la schimbarea proiectului;
 - ❖ S-a comandat utilaj nou;

- ❖ S-a adus solul la terasamentul la stația de epurare;
- ❖ S-a îndeplinit betonarea terenului acoperit;
- ❖ S-a îndeplinit betonarea sub reactoare;
- ❖ S-au îndeplinit lucrările de instalare a fundului rezervoarului și s-au ridicat pereții;
- ❖ S-a construit linia 10kV, s-a instalat transformatorul de tensiune și s-a montat iluminarea exterioară.
- ❖ S-au dus lucrări la acoperișul de asupra platformei pentru pastrarea checului.

Rezultate obținute la momentul raportării:

- 1 manager de proiect angajat;
- Rețele de apeduct nou construite -400 metri;
- Rețele de canalizare nou construite -2,452 metri;
- Stație locală de pompare construită;
- Stație de pompare Nr.1 construită;
- Rețele exterioare de canalizare ;
- Utilaj nou recepționat și instalat(4 reactoare și 1(un) bloc de comandă);
- Transformator de tensiune recepționat și instalat ;
- Rezervor de acumulare a apelor reziduale construit.

Stația de epurare din or. Călărași

Stația de epurare din or. Călărași

4. "Salubritatea localităților din raioanele Nisporeni, Strășeni și Călărași pentru un mediu curat și sănătos".

Solicitant: Primăria Ciorești, r-nul Nisporeni;

Localizare: Regiunea Centru, inclusiv raioanele:

Nisporeni – satele: Ciorești, Vulcănești, Seliște, Păruceni, Ciutești, Valea Nîrnovei și Vinători;

Strășeni – satele: Micleușeni, Huzun și Dolna;

Călărași – satele: Pîrjolteni și Horodiște;

Obiectiv general al proiectului: Ameliorarea calității resurselor naturale și ameliorarea condițiilor de trai ale locuitorilor din 12 localități ale raionul Nisporeni, Strășeni și Călărași.

Grup țintă:

- 8 primării care includ 12 de localități: satele Ciorești, Vulcănești, Seliște, Păruceni, Ciutești, Valea Nîrnovei și Vinători din r-nul Nisporeni; Micleușeni, Huzun și Dolna din r-nul Strășeni; satele Pîrjolteni și Horodiște din r-nul Călărași;
- 6774 gospodării casnice;
- circa 21 mii locuitori;
- 96 agenți economici;
- 48 instituții publice așa ca școli, grădinițe, centre de sănătate, oficii poștale, centre sociale.

Durată implementării proiectului: 24 luni

Suma totală a proiectului - 4.953.127 lei:

suma aprobată de la FNDR - 4.953.127 lei.

Suma alocată din FNDR pentru anul de gestiune 2011- 1 814 010 lei (conform deciziei nr. 8/11 din 14.11. 2011);

Activități desfășurate în cadrul proiectului:

- S-a semnat acordul de parteneriat între ADR Centru, aplicant și partenerii lui;
- S-a angajat manager de proiect;
- S-a elaborat proiectul-tip tehnic de către I.N.C.P"URBANPROIECT" în valoare de 1500 lei pentru construcția platformelor de DMS;
- S-a elaborat pachetul de autorizații și documente necesare pentru începerea lucrărilor de construcții a platformelor de DMS;
- S-a încheiat contract în urma licitației cu S.R.L."GEOCORP" pentru construcția platformelor de DMS în valoare de 811.201,16 lei;
- S-a încheiat contract privind achiziționarea serviciilor de supraveghere tehnică cu Î.C.C."Runicon" S.A. la obiectul "Lucrări de construcție a poligonului depozitării a DMS" în valoare de 23 557 000 lei;
- S-a încheiat contract în urma licitației cu S.R.L."Autoprime Service" cu privire la recepționarea autospecialăi în valoare de 459 000 lei;
- S-a încheiat contract cu "Iprocom" pentru achiziționarea serviciilor de autor la obiectul "Poligonul depozitării DMS pentru com.Ciorești"(etapa I) în valoare de 8400 lei;
- S-a încheiat contract de antrepriză cu C.P."Feronia" cu privire la lucrările de construcție a poligonului DMS pentru com. Ciorești" în valoare de 2 453 841,6 lei;

Rezultate obținute la momentul raportării:

- 1 manager de proiect angajat;
- S-au obținut deciziile Consiliilor Locale, schemele de amplasare autorizate, certificatele de urbanism pentru toate 67 de platforme de DMS;
- S-au obținut autorizațiile de construcție pentru toate 20 de platforme de DMS;
- 20 platforme construite din 67 planificate.
- Autospecială pentru colectarea DMS achiziționată;

Autospecială pentru colectarea DMS

Platforme pentru colectarea DMS

5. „Un mediu salubru pentru o dezvoltare regională durabilă”.

Solicitant: Primăria or.Hîncești.

Localizare:

raionul Hîncești - comunele Bozieni, Mereșeni și satul Logănești.

Obiectiv general al proiectului: Dezvoltarea inițiativelor regionale în vederea îmbunătățirii factorilor de mediu în regiunea Hîncești prin reducerea impactului negativ al deșeurilor menajere solide.

Grupul țintă:

- 4 autorități publice locale: Consiliul și Primăria or. Hîncești; Consiliul comunal și Primăria comunei Mereșeni; Consiliul comunal și Primăria comunei Bozieni; Consiliul sătesc și Primăria s. Logănești;
- Populația orașului Hîncești (circa 16 800);
- Populația comunelor: Bozieni, Mereșeni și Logănești (circa 10214);
- Populația raionului Hîncești (circa 127 000).

Durată de implementare a proiectului: 24 luni

Suma totală a proiectului - 9 248 616 lei, inclusiv:

suma solicitată de la FNDR - 9 183 616 lei,
contribuția CL- 65 000 lei.

Suma alocată din FNDR pentru anul de gestiune 2011- 293 620 lei (conform deciziei CNCDR nr. 5/11 din 30.09.2011);

Activități desfășurate în cadrul proiectului:

- S-a semnat acordul de parteneriat între ADR Centru, aplicant și parteneri;
- S-au obținut schemele de plasare a platformelor pentru depozitarea DMS tip "4+1" și a containerelor pentru deșeuri tip "euro";
- S-a încheiat contract cu I.P.S. "Iprocom" pentru achiziționarea serviciilor de proiectare a poligonului de depozitare DMS din orașul Hîncești care va deservi 4 localități în valoare de 115 000 lei;
- S-a încheiat contract cu S.R.L. "Neuron Grup" pentru achiziționarea tehnicii de calcul pentru Î.M. "Amen-Ver" din cadrul primăriei Hîncești în valoare de 19 336 lei;
- S-a încheiat contract cu Î.I. "Marina Cerempei" de achiziționare a urnelor stradale pentru gunoi, în valoare de 88 110 lei;

Rezultate obținute la momentul raportării:

- Proiect tehnic de execuție elaborat;
- Tehnică de calcul achiziționată;
- 178 urne stradale achiziționate;

Urne stradale

Urne stradale

6. "Îmbunătățirea coeziunii infrastructurii de drumuri regionale R3-E581 in Regiunea de Dezvoltare Centru".

Solicitant: Consiliul Raional Ialoveni;

Localizare: Regiunea Centru, raionul Ialoveni, localitățile Ruseștii Noi, Văsieni, Ulmu;

Obiectiv general al proiectului: Îmbunătățirea situației social-economice în Regiunea de dezvoltare Centru prin consolidarea coeziunii infrastructurii rutiere.

Grup țintă:

- 4 sate, cca 15400 locuitori: s. Ulmu, s. Vasieni, s. Ruseștii Noi, s. Horodca;

- Firme, entitate ale administrației publice locale și raionale, ONG-uri și organizații nonprofit), potențiali antreprenori din zona regională: agenții economici;
- Titularii agricoli - 1200 persoane și instituțiile publice din aceste sate.

Durată de implementare a proiectului: 24 luni;

Suma totală a proiectului - 66 386,82 mii lei;

suma solicitată de la FNDR - 66 386,82 mii lei;

Suma alocată din FNDR pentru anul de gestiune 2011- 3 934 380 lei (conform deciziei nr 8/11 din 14.11.2011).

Activități desfășurate în cadrul proiectului:

- S-a semnat acordul de parteneriat între ADR Centru, aplicant și parteneri;
- S-a angajat manager de proiect;
- S-a preluat contractul de antrepriză la construcția drumului prin încheierea Acordului Adițional cu S.A."Lusmecon" în valoare de 12026493,27 lei;
- S-a încheiat contractul "Executarea lucrărilor de proiectare la reabilitarea drumului (L464) R3-Ruseștii Noi – Ulmu – M1, km0 – km9+450; km9+850 – km18+450" cu S.R.L."Universcons" în sumă de 1 297 662,0 lei;

Rezultate obținute la momentul raportării:

- 1 manager de proiect angajat;
- Proiect de execuție: "Reabilitarea drumului (L464) R3-Ruseștii Noi- Ulmu-, km 0-km 9+450, km 9+850- km 18+450" efectuat.

Drum în reconstrucție

Drum în reconstrucție

7. "Construcția capitală a porțiunii de drum de 12 km pentru 7 localități din regiunea Centru - acces direct la magistrala națională".

Solicitant: Primăria com.Răzeni, r.Ialoveni;

Localizare:

raionul Ialoveni –s.Răzeni, s.Mileștii Noi, s.Gangura, s.Alexandrovca, Misovca, s.Homuteanovca, s. Cărbuna, or.Căinari;

Obiectiv general al proiectului: Construcția capitală a porțiunii de drum de 20.3 km - acces direct la magistrala națională;

Grupul țintă:

- 17 320 locuitori dintre care:
 - 4651 pensionari,
 - elevi 2636,
 - de vîrstă preșcolară 895 copii,
 - agenți economici 3438,
 - școli profesionale cu 350 elevi,
 - un azil de bătrîni;

Durată de implementare a proiectului: 24 luni;

Suma totală a proiectului - 60 900 000 lei, inclusiv:

suma solicitată de la FNDR - 59 980 000 lei,

contribuția CL - 920 000 lei.

Suma alocată din FNDR pentru anul de gestiune 2011- 758 000 lei(conform deciziei CNCDR nr.8/11 din 14.11.2011);

Activități desfășurate în cadrul proiectului:

- S-a semnat acordul de parteneriat între ADR Centru, aplicant și parteneri;
- S-a încheiat contract cu S.R.L."Universcons" pentru achiziționarea serviciilor de proiectare tehnică pentru drumul "M3 L456 Răzeni –Gangura-Cărbuna-Căinari-Bender AD R-29, pe o lungime de 15,1 km" în valoare de 588 000 lei;
- S-a încheiat Acord Adițional la contractul cu S.R.L."Universcons" pentru achiziționarea serviciilor de proiectare tehnică pentru drumul "M3 L456 Răzeni –Gangura-Cărbuna-Căinari-Bender AD R-29, pe o lungime de 15,1 km" de majorare a sumei de 758 000 lei;
- S-au obținut certificatele de urbanism pentru proiectarea drumului.

Rezultate obținute la momentul raportării:

- Proiectul tehnic de execuție a drumului "M3 L456 Răzeni –Gangura-Cărbuna-Căinari-Bender AD R-29, pe o lungime de 15,1 km" elaborat.

B. Proiecte în derulare finanțate de GIZ în cadrul proiectului "Modernizarea serviciilor comunale în Republica Moldova":

1. "Extinderea sistemului integrat de management a deșeurilor solide al orașului Șoldănești în 7 localități din raioanele Șoldănești și Rezina, amplasate în bazinul r. Ciorna,,

Solicitant: Primăria orașului Șoldănești;

Localizarea proiectului: orașului Șoldănești și 8 localități amplasate în bazinul r. Ciorna;

Obiectiv general al proiectului: Reducerea nivelului de poluare a mediului prin extinderea managementului integrat de colectare, stocare și reciclare a deșeurilor din orașului Șoldănești și din 8 localități amplasate în bazinul r. Ciorna;

Grupul țintă:

- Locuitorii or. Șoldănești și satelor: Parcani, Glingeni, Mihuleni, Șestaci, Șipca, Olișcani din r. Șoldănești și satul Lipceni din r. Rezina - în total 14844 locuitori;
- Î.M. Regia Apă Șoldănești;

Durata implementării proiectului: 2 ani;

Suma totală a proiectului: 4 043 609 lei;

Activitățile desfășurate în cadrul proiectului:

- S-a evaluat proiectul prin implicarea experților tehnici, experți de mediu locali și internaționali, inclusiv MDRC, Ministerul Mediului, prin întruniri în mai multe ședințe de lucru.
- S-a încheiat contract cu I.P.S."IPROCOM" privind proiectarea poligonului de DMS;
- S-a efectuat o evaluare inițială a situației Î.M. "Regia Apa Șoldănești".
- În a doua jumătate a semestrului II a avut loc Atelierul de lucru privind armonizarea proiectului de execuție al depozitului de Deșeuri Menajere Solide „Depozitul DMS în Șoldănești" din cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova", organizat de Agenția de Dezvoltare Regională Centru, în parteneriat cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). În cadrul atelierului, dl Victor Buftac, consultant GIZ, a prezentat obiectivul programului și suportul specific al Asistenței Tehnice GIZ în cadrul proiectului. Dl Ewald Spitaler, expert tehnic internațional, a evaluat situația tehnică curentă a proiectului de execuție a depozitului de deșeuri menajere solide (DMS) faza I, elaborat de către IPS Iprocom și rezultatele investigării efectuate. În cadrul prezentării sale, d-nul Spitaler a specificat care sunt cerințele

europene minime obligatorii de respectat atunci cînd se elaborează un proiect de execuție pentru depozite DMS.

Rezultatele obținute la momentul raportării:

- S-a elaborat și s-a avizat proiectul tehnic pentru construcția poligonului de DMS de la Șoldănești;
- S-a elaborat ANALIZA DIAGNOSTICĂ a ÎM „Regia Apă Șoldănești”

2. ”Îmbunătățirea eficienței energetice a spitalului regional Orhei”.

Solicitant: Consiliul raional Orhei;

Localizare: orașul Orhei, raionul Orhei;

Obiectiv general al proiectului: Creșterea eficienței energetice a spitalului raional din orașul Orhei;

Grup țintă: colaboratorii și pacienții spitalului raional Orhei;

Durată estimativă: 24 luni;

Costuri estimative: 1 671 616,0 lei¹

Activitățile desfășurate în cadrul proiectului:

- Studiul de fezabilitate privind creșterea eficienței energetice a spitalului regional Orhei elaborat. Au fost identificate domeniile de intervenție prioritare ale proiectului și anume:
 - a. Schimbarea ferestrelor și ușilor externe ale Blocului de maternitate ale spitalului cu o suprafață totală de circa 800 m².
 - b. Instalarea sistemului inteligent de măsurare a consumului de energie electrică (Smart Power Metering System - în eng.) în spital (evidența consumului de energie electrică pe fiecare secție a spitalului)
- A fost creat prin decizia Comitetul de implementare și monitorizarea implementării proiectului.
- A fost elaborat și verificat de către instituțiile abilitate de stat devizul de cheltuieli pentru schimbarea ferestrelor (suma estimativă de circa 1,1 milioane lei)
- A fost elaborat un studiu privind instalarea sistemului inteligent de măsurare a consumului de energie electrică
- Au fost elaborate documentele de licitație publică pentru procurarea lucrărilor de schimbare a ferestrelor.
- A avut loc licitația publică privind schimbarea ferestrelor la Centrul perinatal care este parte componentă spitalului raional Orhei.
- A fost semnat contractul de antrepriză privind schimbarea ferestrelor la Centrul perinatal care este parte componentă spitalului raional Orhei cu antreprenorul general „FerModPlast” SRL.

Comitetul de implementare și monitorizare a implementării proiectului, care constă din 9 persoane, a fost creat prin dispoziția președintelui raionului nr.039-d din 24 mai 2011. Prima ședință de lucru a Comitetului a avut loc la data de 26 mai 2011. La această ședință au fost prezentate rezultatele preliminare ale Studiului privind măsurile de creștere a eficienței energetice în cadrul spitalului regional Orhei. Beneficiarii proiectului au accentuat că din măsurile de eficientizare a consumului de energie identificate de către experți cele mai necesare ar fi cele legate de efectuarea lucrărilor de termoizolare a clădirii blocului maternității și instalarea unui sistem de măsurare a consumului de energie electrică la fiecare secție a spitalului care ar permite conducerii să aibă o imagine clară asupra măsurilor necesare pentru eficientizarea consumului de energie electrică.

Rezultatele obținute la momentul raportării:

- Studiu de fezabilitate privind creșterea eficienței energetice a spitalului regional Orhei;
- Devizul de cheltuieli pentru schimbarea ferestrelor la Centrul perinatal (suma estimativă de circa 1,1 milioane lei);
- Contractul de finanțare între Agenția de Dezvoltare Internațională a Germaniei (GIZ), MDRC și ADR Centru semnat;

¹ Suma estimativă alocată pentru acest proiect este de 104 476 Euro. Rata de schimb luată în calcul este de 16 lei/euro.

- Memorandum de înțelegere privind implementarea proiectelor finanțate din sursele Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei, GIZ semnat între GIZ, MDRC, CR Orhei și ADR Centru;
- Documentele de licitație publică „Schimbarea ferestrelor la Centrul perinatal raional, parte componentă a spitalului Raional Orhei”
- Contractul de antrepriză privind schimbarea ferestrelor la Centrul perinatal care este parte componentă spitalului raional Orhei cu antreprenorul general „FerModPlast” SRL;
- Studiu privind instalarea sistemului inteligent de măsurare a consumului de energie electrică la spitalul regional Orhei

Intrarea pe teritoriul spitalului raional Orhei

Centrul perinatal al SP Orhei

Rezultate obținute:

Obiectivul 2.1: Implementarea și monitorizarea proiectelor de dezvoltare regională în RDC

- Au fost elaborate 12 Rapoarte lunare referitor la implementarea proiectelor,
- Au fost efectuate vizite lunare în teritoriu în vederea monitorizării progresului implementării proiectelor
- Au fost elaborate 9 planuri de implementare a proiectelor
- Au fost încheierea 7 acorduri de colaborare între ADR Centru și beneficiari,
- Au fost angajați 4 manageri de proiect,
- Au fost organizate 8 lansări de proiecte în RDC
- Au fost organizate și desfășurate achiziții publice pentru prestarea de bunuri și servicii.
- Au fost realizate consultări pe proiectele depuse în POR pentru actualizarea acestora
- Au fost elaborate și prezentate 16 Note informative pentru proiectele din DUP.
- Au fost revizuite au bugetele de către părțile implicate în proiectele din POR și DUP

OBIECTIVUL 3: Dezvoltarea capacităților actorilor regionali

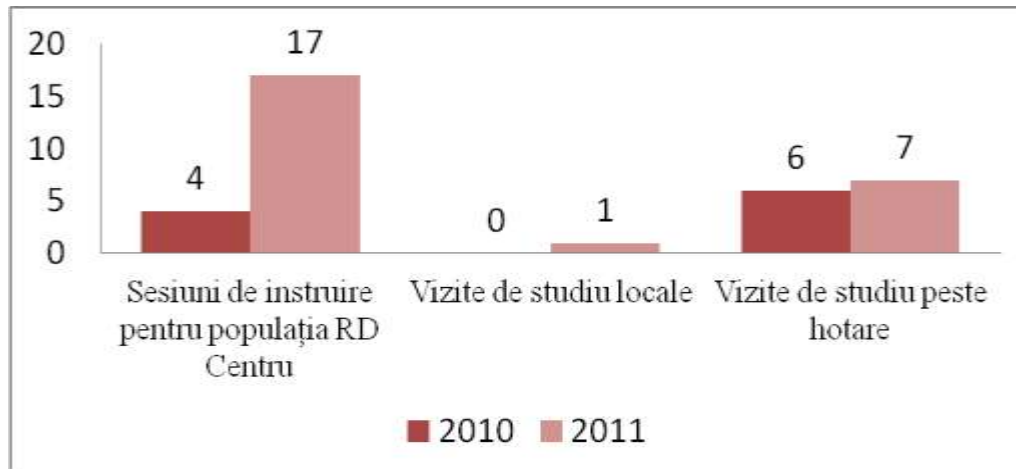
Obiective specifice:

- 3.1 Consolidarea capacităților actorilor regionali în elaborarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională;
- 3.2 Consolidarea capacităților instituționale ale ADR Centru.

Dezvoltarea capacităților actorilor regionali s-a realizat printr-o diversitate de evenimente, seminare de instruire, ateliere de lucru, lansări de proiecte, realizate de către ADR Centru în comun cu colaboratorii MDRC în toată RDCentru. Principali beneficiari au fost reprezentanții autorităților publice locale de nivelul I și II, agenții economici și ONG-urile din regiune. Comparativ cu anul 2010 constatăm o creștere a numărului de evenimente și participanți implicați.

Diagrama nr.3

Activități de instruire și schimb de experiență pentru actorii din regiune

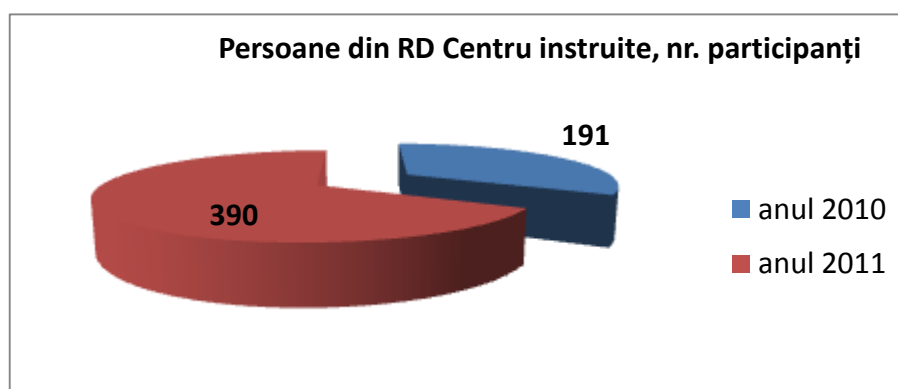
Activități:

3.1 Consolidarea capacităților actorilor regionali în elaborarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională

Scopul activităților de dezvoltare a capacităților actorilor regionali pe această perioadă de timp a fost perfecționarea competențelor de conlucrare în domeniul dezvoltării regionale, consolidarea capacităților de planificare strategică și raportare, de generare a ideilor de proiecte în rândul APL-urilor de nivelul I și II; de dezvoltare a abilităților practice de a derula cu succes proiectele, ce au fost deja lansate și-n proces de implementare; de dezvoltare a capacităților de monitorizare și raportare a implementării proiectelor și de consolidare a capacităților de cooperare eficientă între actorii regionali. Având în vedere valoarea acestui obiectiv pentru succesul în dezvoltarea regională, pe durata activității, ADR Centru își concentrează eforturile în cultivarea sensibilității tuturor actorilor regionali față de domeniul dezvoltare regională.

La acest capitol pe parcursul anului 2011 au fost instruite 390 de persoane, ceea ce constituie o creștere 193 de persoane comparativ cu aceeași perioadă a anului 2010 (vezi diagrama nr.4)

Diagrama nr.4

Pe parcursul anului 2011 au fost organizate 7 evenimente de lansare a proiectelor de dezvoltare regională la care au participat specialiștii ADR Centru, reprezentanți ai MDRC și partenerii de proiect. În cadrul acestor evenimente au fost prezentat planul de implementare a proiectelor și discutate modalitățile de colaborare eficientă pe parcursul implementării acestora.

Pentru îmbunătățirea modalităților de colaborare între ADR Centru și partenerii de dezvoltare, pe 17-18 februarie Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) a organizat Atelierul de planificare a

proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale". La această activitate au participat reprezentanții Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC), Agențiilor de Dezvoltare Regională, Centru, Nord și Sud. În decursul a două zile participanții au supus discuțiilor modalități de colaborare între actorii regionali: instrumente de informare reciprocă, planificare și raportare comună, participarea la implementarea proiectelor finanțate din sursele GIZ și din sursele Fondului național pentru dezvoltare regional (FNDR).

O contribuție deosebită la consolidarea capacităților de creare a parteneriatelor regionale a avut-o și desfășurarea atelierului de lucru cu privire la crearea parteneriatelor proiectelor cu impact regional, organizat de proiectul DFID, cu participarea în calitate de formatori a d-nei Liliana Olivia Lucaciu și Mihaela Constantinescu din România.

Deprinderile de consolidare și evaluare a informației au fost dezvoltate în cadrul atelierului de lucru la Șoldănești cu tematica "Analiza diagnostică a Î.M. „Regia Apă Șoldănești” în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în R.Moldova”, în parteneriat cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei GIZ. În cadrul seminarului toți actorii participanți au fost familiarizați cu rezultatele studiului diagnostic elaborat.

În perioada 28-29 iulie specialiștii de la secția managementul proiectelor și secția planificare strategică din cadrul ADR Centru au participat la sesiunea de instruire cu genericul „Îmbunătățirea proiectelor din Planul Operațional Regional (POR). În cadrul sesiunii de instruire au fost prezentate metode de evaluare a ideilor de proiecte, precum și șansele proiectelor în cadrul programelor regionale – FNDR. Participanții au fost instruiți de experți din diferite domenii: mediu, infrastructură, bussines, turism etc. Principalele obiective ale atelierului de lucru au fost: de a contribui la dezvoltarea capacităților specialiștilor din cadrul agențiilor privind evaluarea calitativă a proiectelor regionale din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR) și de a dezvolta abilitățile participanților privind prestarea serviciilor de consultanță în scopul îmbunătățirii proiectelor regionale incluse în POR. Programul de instruire a fost organizat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în contextul proiectului „Dezvoltarea Capacității pentru Dezvoltare Regională și Cooperare Transfrontalieră în Republica Moldova”, cu suportul financiar al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și realizat de către experții Centrului Regional de Asistență și Informare a Organizațiilor Neguvernamentale CONTACT-Bălți.

În al III-lea trimestru al anului 2011 ADR Centru a dat start unei noi sesiuni a atelierelor de lucru în scopul promovării dezvoltării regionale în Regiunea de Dezvoltare Centru. Atelierele au fost organizate în conformitate cu Planul de activitate al Agenției de Dezvoltare Regională Centru pentru anul 2011. Menționăm că au fost organizate 3 ateliere de lucru în Regiunea Centru: Criuleni, Călărași și Strășeni. Partenerul acestei sesiuni de ateliere a fost Agenția Proprietății Publice. Obiectivul general urmărit în realizarea atelierelor a fost creșterea capacităților de participare la programele de dezvoltare regională a actorilor regionali din Regiunea de Dezvoltare Centru și a capacităților de absorbție banilor din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR).

Atelier de lucru organizat la Criuleni

Atelier de lucru organizat la Călărași

De asemenea în contextul generării de idei și actualizării propunerilor de proiecte, la data de 15 noiembrie în or. Ungheni a avut loc masa rotundă cu genericul „Actualizarea propunerii de proiect : Apă potabilă pentru 12000 de locuitori pentru 12 localități defavorizate”. Scopul acestei mese rotunde a fost actualizarea propunerii de proiect în conformitate cu prioritățile și cerințele de finanțare ale FNDR. Participanții la masa rotundă au pus în discuție propunerea de proiect pentru a vedea actualizarea planului de activități și a bugetului propunerii respective. Totodată, s-a analizat varianta inițială a proiectului și posibile modificări și ajustări. În cadrul discuțiilor, participanții au analizat și posibilitatea dezvoltării unui sistem eficient de gestionare a rețelei de aprovizionare cu apă în cadrul proiectului.

Masa rotundă la Ungheni

Lucru în grup în cadrul mesei rotunde

ADR Centru a organizat la 18 noiembrie, o vizită de studiu în cadrul proiectului „Asigurarea dezvoltării durabile și prevenirea poluării resurselor naturale prin reconstrucția stației de epurare a apelor reziduale, reconstrucția și extinderea rețelelor de apă și canalizare”. În cadrul aceste vizite au participat reprezentanți ai autorităților publice locale de nivelul I și II, reprezentanți ai întreprinderilor municipale și prestatori de servicii comunale din toată Regiunea de Dezvoltare Centru (RDC). Obiectivul general al vizitei a fost schimbul de experiență și cunoștințe în domeniul aprovizionării cu apă și canalizare la nivel municipal și regional.

Vizită de studiu la stația de pompare din or. Călărași

În luna decembrie 2011, ADR Centru în colaborare cu Avenza Consulting, a lansat programul de instruire ”Elaborarea proiectelor transfrontaliere”. Scopul acestui program este de a contribui la îmbunătățirea calității proiectelor transfrontaliere în RDC în cadrul celui de-al doilea apel de propuneri de proiecte a POC România-Ucraina-Moldova 2007-2013. În cadrul programului de instruire sunt organizate seminare de instruire și prestate servicii de consultanță individuală pentru actorii eligibili în cadrul acestui program.

La 21 decembrie 2011 a avut loc ședința de lansare a inițiativei „Reabilitatea ecologică a râului Bîc”. Consiliul de Bazin este un organ consultativ sub-bazinal obștesc, creat pentru bazinul râului Bîc, care traversează trei raioane din Regiunea de Dezvoltare Centru: Călărași, Strășeni și Anenii Noi și va colabora permanent cu alte instituții de resort pe problemele promovării și implementării politicii în domeniul apelor, precum și utilizării raționale și protecției resurselor de apă din bainul râului Bîc. Una din primele sarcini ale acestui consiliu va fi elaborarea Planului de management al râului Bîc. Participanții la ședință au fost informați de faptul că această structură este democratică și pot să se implice APL-urile, organele competente, utilizatorii de apă și ONG-uri la elaborarea și realizarea Planului de Management pe râul Bîc și a altor inițiative de protecție și reabilitare a râului.

3.2 Consolidarea capacităților instituționale ale ADR Centru

Pentru consolidarea capacităților instituționale ale ADR Centru, prin decizia Consiliului Regional, s-a hotărât mărirea statelor de personal ale agenției. Ca urmare, pe parcursul semestrului I, a fost lansat concursul pentru suplinirea funcțiilor de specialist în probleme strategice și planificare (2 unități), specialist în elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor (3 unități), specialist în comunicare, jurist și specialist în finanțe și contabilitate. În baza rezultatelor concursului, pe parcursul lunii iunie a anului 2011 au fost efectuate angajările de personal.

Pentru încadrarea în specificul activității a managerilor de proiect și dezvoltarea abilităților de lucru a acestora cu actorii regionali, a fost organizat atelierul de lucru cu managerii de proiect angajați în cadrul agenției. În cadrul atelierului de lucru s-au prezentat și s-au descris proiectele pe care le vor monitoriza, actorii din regiune cu care vor interacționa în procesul activității, li s-au prezentat planurile de implementare, de activitate, de finanțare, de achiziții, rapoartele și indicatorii de monitorizare a proiectelor. S-au transmis materialele tehnice pentru o activitate mai eficientă.

Reprezentanții ADR Centru responsabili de implementarea proiectelor și managerii de proiecte au fost antrenați într-un alt eveniment organizat cu scopul de a dezvolta capacități de monitorizare și raportare a implementării proiectelor, recepție finală și asigurare a calității îndeplinirii lucrărilor de proiectare și construcție în cadrul proiectelor de dezvoltare regională lansate recent de către ADR Centru, iar acest fapt s-a realizat prin participarea la seminarele: „Instruirea Managerilor de Proiect”, „Ghidarea îndeplinirii lucrărilor de proiectare și construcție în cadrul proiectelor de dezvoltare regională”.

Rezultate obținute:

Obiectivul 3.1. *Consolidarea capacităților actorilor regionali în elaborarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională:*

- Au fost organizate 17 sesiuni de instruire pentru populația RD Centru, 1 vizită locală și 7 vizite de studiu peste hotarele țării;
- Au fost instruite 390 de persoane în urma sesiunilor de instruire organizate de către ADR Centru
- A fost lansată inițiativa „Reabilitatea ecologică a râului Bîc”;
- A fost lansat programul de instruire ”Elaborarea proiectelor transfrontaliere”.

Obiectivul 3.2: *Consolidarea capacităților instituționale ale ADR Centru:*

- Au fost mărite statele de personal ale Agenției pînă la 15 angajați;
- Au fost instruiți 12 angajați a ADR Centru în domeniile de competență.

OBIECTIVUL 4: Comunicare, promovare, transparență

Obiective specifice:

4.1 Asigurarea transparenței implementării proiectelor de dezvoltare regională

4.2 Informarea actorilor interesați despre activitatea ADR Centru

4.3 Promovarea Regiunii de Dezvoltare Centru

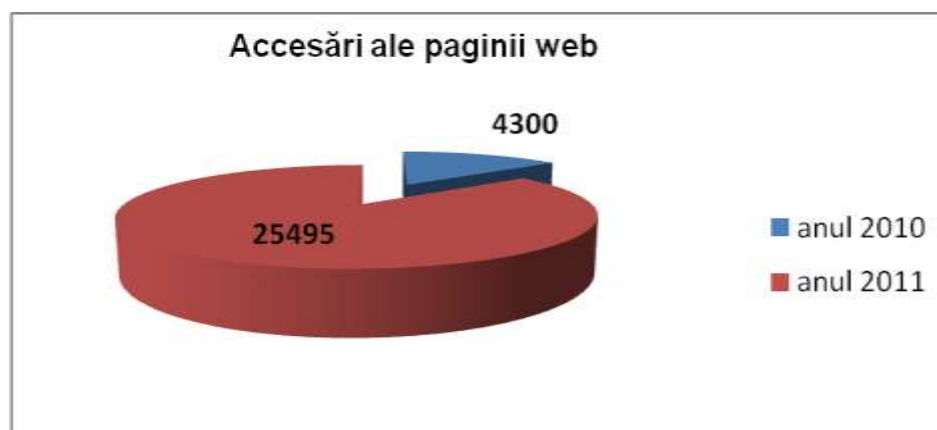
Obiectivul principal în activitatea de comunicare a ADR Centru este informarea corectă a publicului cu privire la politica de dezvoltare regională promovată de ADR, la impactul pe care acesta o poate avea, precum și la beneficiile generate de implementarea proiectelor de dezvoltare regională. În acest scop, agenția urmărește dezvoltarea permanentă a instrumentelor de comunicare cu diferitele categorii de public-țintă. În contextul dezvoltării comunicării eficiente și promovării ADR Centru, a fost elaborat Planul de Comunicare al ADR Centru pentru 2011, care a stabilit liniile strategice pentru măsurile de comunicare și informare. Acesta a pornit de la premiza că principalele canale de comunicare cu actorii domeniului dezvoltării regionale sunt: comunicarea electronică, respectiv pagina web a agenției, comunicarea directă prin conferințe, sesiuni de informare, ateliere de lucru și materialele informative tipărite.

Activități:

4.1 Promovarea proiectelor de dezvoltare regională

În vederea atingerii obiectivului de mediatizare a procesului implementării proiectelor, în mod permanent, pe site au fost plasate informații depre organizarea evenimentelor de lansare a proiectelor, vizite de studiu, seminare de informare, mediatizate rezultatele și darea în exploatare a obiectelor construite sau reabilitate în cadrul acestor proiecte de dezvoltare regională: Telenești – proiectul „*Managementul deșeurilor menajere în localitățile raionului Telenești și Sîngerei*”; Ciorești – proiectul „*Salubritatea localităților din raioanele Nisporeni, Strășeni și Călărași pentru un mediu curat și sănătos*”; Vatici, Orhei – proiectul „*Construcția platformelor pentru depozitarea deșeurilor solide / managementul deșeurilor solide*” dar și a proiectelor finanțate din sursele GIZ: Șoldănești – proiectul „*Extinderea sistemului integrat de management a deșeurilor solide al orașului Șoldănești în 7 localități din raioanele Șoldănești și Rezina, amplasate în bazinul bazinul râului Ciorna*”, Orhei – proiectul „*Îmbunătățirea eficienței energetice a spitalului regional Orhei*”etc. Totodată, aceste proiecte au fost reflectate și în mass-media națională: Publika – despre proiectul din s. Vatici, TRM – proiectul de la Călărași, și mass-media regională – „Canal regional” (proiectul de la Vatici); TV7 (proiectul de la Hîncești) etc. În rezultat s-a ajuns la un număr mai mare de accesări ale site-ului, comparative cu anul precedent:

Diagrama nr. 5

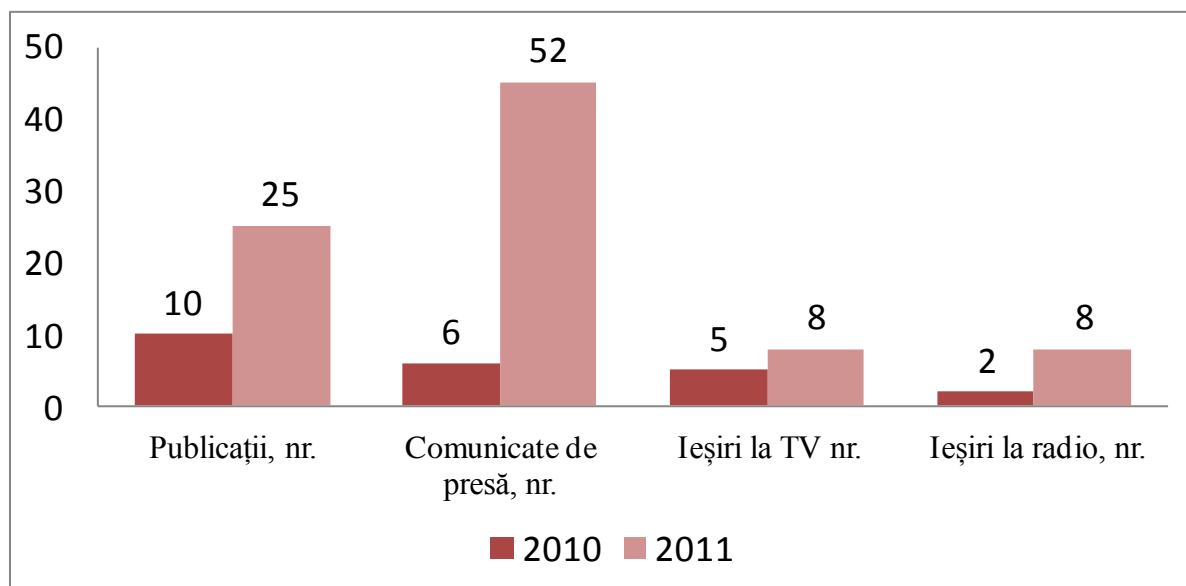

Astfel, multe activități desfășurate în cadrul proiectelor și în cadrul ADR Centru au fost reflectate în presa regională. Agenția a continuat să asigure o informare transparentă și corectă a tuturor beneficiarilor precum și a publicului larg, prin crearea panourilor informaționale despre implementarea proiectelor.

4.2 Informarea factorilor interesați despre activitatea ADR Centru.

Pe parcursul anului 2011 au fost realizate un șir de acțiuni care au sporit dezvoltarea comunicării orizontale și verticale, dar și cea internă, prin comunicarea mesajelor cheie la nivel regional și național. Comparativ cu situația anului 2010, observăm că indicatorii la domeniul comunicare sunt în creștere:

Diagrama nr. 6

- *Elaborarea și distribuirea buletinului informativ electronic*

Un alt instrument de comunicare utilizat de ADR Centru este transmiterea periodică, prin e-mail, a buletinelor informative electronice (newsletter). În anul 2011, s-au expediat 12 buletine informative celor

peste 400 de persoane din lista de e-mail. Buletinele sunt accesibile și pe site-ul instituției. Beneficiarii ai buletinelor informative expediate prin poșta electronică sunt: membrii CNCDR, CRD Centru, angajații MDRC, societatea civilă, parteneri de dezvoltare, mass-media. Etc. Totodată, pe site sunt plasate și rapoartele semestriale și cele anuale în scopul asigurării transparenței activității agenției și a întregului proces de dezvoltare regională din RDC.

- *Elaborarea și distribuirea comunicatelor de presă*

În rezultat, au fost publicate pe site peste 104 de comunicate și alte materiale informative, care prezintă interes public în domeniul dezvoltării regionale: lansări de proiecte (Călărași, Telenești, Ciorești, Vatici), monitorizare și rezultate, vizite de studiu, ateliere de lucru, etc. Acestea sunt distribuite către mass-media prin intermediul poștei electronice

Tabelul 3. Monitorizarea presei

N r	Postul	Tema abordată (Titlul)	Link	Data
1	www.unimedia.md	Până în 2012, noi rețele de apeduct și canalizare în Călărași	http://unimedia.info/?mod=news&id=30366	25 februarie 2011
2	www.ialovenionline.md	La Ialoveni a avut loc o ședință de lucru cu președinții de raioane din Regiunea de Dezvoltare Centru	http://ialovenionline.md/component/content/article/9-stiri-locale/1562-la-ialoveni-avut-loc-o-edin-de-lucru-cu-preedini-de-raioane-din-regiunea-de-dezvoltare-centru	04 august 2011
3	TV7	Lansarea proiectului Hincesti	http://tv7.md/ro/news/localitati-mai-salubre-in-raionul-hancesti-3654.html	10 August 2011
4	www.ialovenionline.md	Ialoveniul a găzduit o nouă ședință a Consiliului Regional de Dezvoltare Centru	http://ialovenionline.md/component/content/article/9-stiri-locale/1638-ialoveniul-a-gzduit-o-nou-edin-a-consiliului-regional-de-dezvoltare-centru	14 septembrie 2011
5	Radio Orhei	2 autospeciale de circa 920000 lei – la 20 sate de la Orhei, Calarasi, Straseni	http://radioorhei.info/2011/10/19/2-autospeciale-de-aproape-920-mii-lei-pentru-20-sate-de-la-orhei-calarasi-straseni/	19 octombrie 2011
6	Ziarul CUVÎNTUL, Rezina	Primele containere au ajuns la Telenești	http://cuvantul.legco.md/article/1241/	13 octombrie 2011
7	Canal Regional Nisporeni	Autospeciala în comuna Cioresti	http://canalregional.md/libview.php?l=ro&idc=339&id=7471	22 octombrie 2011

8	Ziarul EXPRESUL	Un prim pas spre un mediu mai curat și mai sănător	http://www.expresul.com/2011/10/28/un-prim-pas-spre-un-mediu-mai-curat-si-mai-sanatos/	28 octombrie 2011
9	www.ialovenionline.md	În raionul Ialoveni va fi reabilitat încă un drum important	http://ialovenionline.md/component/content/article/9-stiri-locale/1742-in-raionul-ialoveni-va-fi-reabilitat-inc-un-drum-important	25 noiembrie 2011
10	www.consiliulong.md	Crearea Consiliului de Bazin	http://consiliulong.md/ro/news/show/716	22 decembrie 2011

- *Organizarea evenimentului „Ziua Ușilor Deschise”*

Tot în acest context, Agenția de Dezvoltare Regională Centru a organizat „Ziua Ușilor Deschise”, eveniment desfășurat în cadrul evenimentelor dedicate Zilei Europei. Scopul evenimentului a fost de a informa publicul larg despre procesul dezvoltării regionale în regiunea centru, despre rolul și activitățile relevante a ADR Centru întru realizarea misiunii de bază, dar și promovarea regiunii de dezvoltare centru înafara țării, în mod special, în țările membre UE și cele candidate. A fost găzduită mai mult de 40 (patruzeci) de invitați și oaspeți, care au dorit să fie alături de echipa tînără a agenției pentru a afla mai multe informații despre fenomenul dezvoltare regională în Regiunea Centru din Republica Moldova. Toate persoanele au primit materiale promoționale cu informație relevantă despre RDC.

La eveniment au participat actori de bază din domeniul dezvoltare regională: reprezentanți a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, membri a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru, reprezentanți ai administrațiilor publice locale, parteneri de dezvoltare, elevi și studenți interesați de fenomenul dezvoltare regională, reprezentanți mass media locală. Activitatea ADR Centru a fost reflectată în presa locală (Ziarul raional „Ora locală”) și pe panourile informative amenajate.

- *Participare la târguri și expoziții*

ADR Centru împreună cu MDRC au participat în cadrul celei de-a XVI-a ediție a Expoziției Internaționale specializate de turism, agrement și industrie hotelieră "Tourism. Leisure. Hotels", eveniment desfășurat la Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo", urmărind scopul promovării activității dar și a obiectivelor turistice din regiunea centru.

ADR Centru a participat și în cadrul Expoziției Internaționale Specializate „MoldCONSTRUCT”, expoziție la care au participat peste 150 companii din Turcia, Germania, Belorusia, România, Polonia și Republica Moldova. Astfel, a fost favorabilă prezentarea oportunităților Regiunilor de Dezvoltare pentru efectuarea investițiilor în domeniul construcțiilor, precum și a proiectelor de dezvoltare regională ce oferă posibilitatea unor noi parteneriate.

- *Actualizarea site-ului www.adrcentru.md*

În contextul dezvoltării unei comunicări eficiente și promovării ADR Centru, pagina electronică www.adrcentru.md reprezintă un instrument oportun de comunicare. Pagina electronică a instituției prezintă vizitatorilor, în afară de informațiile de interes public care se comunică din oficiu, o serie informații cu privire la activitatea ADR Centru și evoluția proiectelor implementate, actualizate în permanență în activitățile desfășurate sau schimbările care intervin. Zilnic sunt desfășurate acțiuni care au sporesc dezvoltarea on-line prin intermediul paginii electronice, în scopul asigurării transparenței activităților ADR Centru. Sunt publicate pe site comunicate și alte materiale informative care prezintă intres public în domeniul dezvoltării regionale.

Pe parcursul anului 2011 pagina electronică www.adrcentru a fost actualizată la următoarele capitole:

- Au fost adăugate comunicate despre toate activitățile desfășurate de ADR Centru: seminarele desfășurate în teritoriu; lansări de proiecte, vizite de studiu, vizite de lucru la ADR Centru și în extern.
- O dată pe săptămâna sunt expediate mesaje pentru membrii abonați ai site-ului, mesaje care, automat, expediază către aceștia ultimele 10 noutăți plasate pe site.
- A fost adăugată informație la rubrica „legislație/acte normative”;
- A fost adăugat pe site chestionar pentru vizitatori;
- A fost adăugate toate informațiile la subrubrica „Consiliul Regional pentru Dezvoltare Centru”;
- La rubrica „galerie foto” au fost făcute unele modificări din punct de vedere tehnic, ceea ce favorizează accesul vizitatorilor la galeriile de fotografii, acestea fiind divizate pe domenii aparte;
- La rubrica „proiecte în derulare” a fost făcute și aici unele modificări care, la fel facilitează accesul la informația despre proiecte. Lunar sunt înnoite informațiile cu privire la proiecte și s-a dat link direct la galeria foto;
- Zilnic sunt plasate pe site comunicate și informații;
- A fost adăugată rubrica „evenimente culturale din regiune”.

Odată cu creșterea gradului de informare, rezultatul așteptat este sporirea interesului publicului țintă față de domeniul dezvoltării regionale.

- *Promovarea ADR Centru pe rețelele de socializare*

În scopul promovării și popularizării ADR Centru pe Internet, au fost create canale de comunicare pe mai multe rețele de socializare: FACEBOOK, YOUTUBE, SCRIBD, etc.

4.3 Promovarea Regiunii de Dezvoltare Centru

Agencia pentru Dezvoltare Regională Centru consideră esențială cunoașterea tuturor actorilor implicați în procesul de implementare al fondurilor FNDR, precum și a responsabilităților fiecăruia, fie el autoritate de management, organism intermediar, beneficiar sau potențial aplicant.

Pe parcursul anului 2011 au fost organizate în regiune un șir de seminare de informare despre politica și domeniul dezvoltării regionale, activitatea ADR Centru și Regiunea de Dezvoltare Centru. Agenția menține legătura permanentă cu actorii regionali. Ei sunt contactați periodic prin e-mail, telefon, fax, poștă pentru a fi invitați la diverse evenimente organizate de ADR Centru, sau pur și simplu, pentru a fi informați, sau pentru a solicita informații din regiune, pentru a remite documente strategice, planuri de implementare și alte informații utile.

De asemenea, agenția a continuat informarea publică prin editarea și distribuirea de tipărituri cu distribuție gratuită: broșura „*Bine ați venit în Regiune de Dezvoltare Centru*”, „*Strategia de Dezvoltare Regională Centru*”, „*ADR Centru – partenerul Dvs în Regiunea de Dezvoltare Centru*”, pliante, pixuri, calendare, etc.

ADR Centru a desfășurat activitățile mai sus menționate la nivel regional, conform planului de acțiuni pe anul 2011. Activitățile au fost programate anual, suferind modificări în funcție de nevoile identificate la nivel regional.

Rezultate obținute:

Obiectivul 4.1: *Asigurarea transparenței implementării proiectelor de dezvoltare regională:*

- Creșterea numărului de accesări ale site-ului, comparative cu anul precedent (de la 4 300 la 25 495 de accesări);
- Au fost amenajate 2 panouri informaționale despre implementarea proiectelor;
- Organizate 7 conferințe de lansare a proiectelor.

Obiectivul 4.2: Informarea actorilor interesați despre activitatea ADR Centru:

- Au fost elaborate 25 de publicații, 52 comunicate de presă, 8 ieșiri TV, 8 ieșiri radio;
- Au fost elaborate și difuzate 12 Buletine informative lunare;
- A fost actualizat site-ul ADR Centru;
- ADR Centru a fost promovat pe site-uri de socializare.

Obiectivul 4.3: Promovarea Regiunii de Dezvoltare Centru:

- Au fost organizate seminare de informare despre politica și domeniul dezvoltării regionale;
- Informarea publică prin editarea și distribuirea a circa 600 de pliante și broșuri: broșura „Bine ați venit în Regiune de Dezvoltare Centru”, „Strategia de Dezvoltare Regională Centru”, „ADR Centru – partenerul Dvs în Regiunea de Dezvoltare Centru”, pliante, pixuri, calendare.

OBIECTIVUL 5. Cooperarea cu partenerii de dezvoltare

Obiective specifice:

- 5.1 Dezvoltarea de capacități în cadrul Proiectului DFID/SIDA ”Moldova: Cooperare în dezvoltarea regională”
- 5.2 Cooperarea cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în domeniul implementării proiectelor de asistență tehnică și investiționale în cadrul proiectului ”Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”

Partenerii de bază a ADR Centru în perioada de raportare au fost DFID, Sida și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei. Astfel, o mare parte din activitățile întreprinse de ADR Centru pe parcursul anului 2011, au fost realizate cu ajutorul partenerilor de dezvoltare. Aceasta s-a manifestat prin angajarea și responsabilitatea consultanților regionali întru asigurarea sprijinului în realizarea atribuțiilor de serviciu ale angajaților ADR Centru; organizarea seminarelor și cursurilor de instruire.

Astfel, cu suportul partenerilor de dezvoltare, pe parcursul anului 2011 s-au organizat mai multe seminare de instruire pe diverse domenii, la care au participat, în mare parte, tot personalul implicat în procesul de realizare a politicii naționale de dezvoltare regională, plus instruirii în cadrul agenției, realizate cu sprijinul experților locali și internaționali, contractați de partenerii de dezvoltare.

Activități:

5.1 Dezvoltarea de capacități în cadrul Proiectului DFID/SIDA ”Moldova: Cooperare în dezvoltarea regională”

Procesul de dezvoltare regională în RDC a fost susținut financiar și metodologic de către Proiectul DFID/SIDA ”Moldova: Cooperare în dezvoltarea regională”, conform Memorandumului de Înțelegere din 22 august 2008, semnat între Guvernul Republicii Moldova, Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. Prin intermediul acestui proiect, ADR Centru a beneficiat de asistență tehnică până în luna martie a anului 2011.

Din partea proiectului MDRD au fost antrenați în activitățile ADR Centru consultanți naționali și internaționali pentru asigurarea implementării proiectelor de dezvoltare regională în RDC. De asemenea, întru consolidarea capacităților instituționale, cu suportul MDRD au fost organizate un șir de sesiuni de instruire, mese rotunde și întruniri în domenii relevante dezvoltării regionale.

5.2 Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)

La moment, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) este partenerul numărul I a ADR Centru. Această agenție implementează proiecte de dezvoltare din numele Ministerului Federal de Cooperare Economică și Dezvoltare și alte Ministere Federale, precum și pentru alte instituții și organizații internaționale.

Toate activitățile inițiate în acest sens, sînt orientate spre îmbunătățirea durabilă a condițiilor de trai și a perspectivelor oamenilor din RDC.

În prezent GIZ implementează proiectul ”Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”. În cadrul proiectului dat, ADR Centru și GIZ în comun cu MDRC au selectat pentru finanțare două proiecte-pilot:

- „Extinderea sistemului integrat de management a deșeurilor solide al orașului Șoldănești în 7 localități din raioanele Șoldănești și Rezina, amplasate în bazinul râului Ciorna”
- „Creșterea eficienței energetice a spitalului regional Orhei.”

La 18 octombrie 2011, în cadrul ADR Centru a avut loc o întrevvedere cu Dl Philipp Johannsen, reprezentant rezident al Agenției Internaționale de Cooperare a Germaniei în Moldova și Dl Andreas Johansson, manager de program al Agenției Internaționale Suedeze de Cooperare și Dezvoltare (Sida). Scopul consultărilor a fost intenția de extindere a activităților GIZ și Sida în Moldova pe domeniul dezvoltării regionale.

La 23 decembrie 2011 Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) a organizat atelierul de lucru cu genericul „Eficientizarea colaborării MDRC/ADR/GIZ: planificare și coordonare”. Participanți la eveniment au fost specialiștii Agenției de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru), Nord, Sud, Direcției Relații Internaționale și Atragerea Investițiilor Generale, Direcției Dezvoltare Regională (DGRD) a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și reprezentanții GIZ.

Obiectivele atelierului s-au axat pe concordanța și complementaritatea activităților planificate de MDRC/ADR/GIZ, oportunitățile de finanțare în cadrul proiectului extins cu contribuția SIDA în vederea dezvoltării capacităților agențiilor, consiliilor regionale de dezvoltare, precum și modalitățile de cooperare interinstituționale.

Philipp Johansen, directorul de țară al GIZ în Moldova a menționat faptul că domeniul dezvoltării regionale este o prioritate pentru GIZ și o posibilitate de a contribui la dezvoltarea social-economică a multor localități din țară, prin intermediul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale”, implementat de GIZ.

Atelierul de lucru cu genericul „Eficientizarea colaborării MDRC/ADR/GIZ: planificare și coordonare”

Atelierul de lucru a fost organizat în vederea armonizării bugetelor și activităților planificate anual și trimestrial conform Planului anual de activitate al MDRC și ADR, și identificarea activităților care urmează a fi susținute de către GIZ.

Rezultate obținute:

Obiectivul 5.1: *Proiectul DFID/SIDA "Moldova: Cooperare în dezvoltarea regională":*

- Au fost antrenați în activitățile ADR Centru consultanți naționali și internaționali pentru asigurarea implementării proiectelor de dezvoltare regională în RDC;
- Au fost organizate un șir de sesiuni de instruire, mese rotunde și întruniri în domenii relevante dezvoltării regionale;
- Au fost create panouri informaționale despre implementarea proiectelor.

Obiectivul 5.2: *Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ):*

- Au fost lansate și sunt în curs de implementare 2 proiecte investiționale în RDC cu suportul GIZ;
- Au fost elaborate studii de referință și de fezabilitate în domeniul managementului deșeurilor solide și eficienței energetice;
- Au fost organizate 8 activități de instruire și consultări publice cu părțile interesate din cadrul proiectelor.

OBIECTIVUL 6: Schimb de experiență internațională

Obiective specifice:

6.1 Schimb de experiență internațională în RDC

6.2 Realizarea schimbului de experiență prin participarea la vizite de studiu și sesiuni de instruire în afara țării

În anul 2011 Agenția de Dezvoltare Regională Centru a inițiat relații de colaborare cu reprezentanți ai companiilor din Franța, Germania, Polonia, Cehia, România. În acest sens, au fost efectuate vizite de studiu în Republica Moldova de către reprezentanții țărilor vizate, dar și a colaboratorilor ADR Centru la instituții similare din Letonia, Franța, Cehia, România. Toate aceste evenimente desfășurate cu actorii de dezvoltare regională din străinătate au avut drept scop schimbul de experiență în domeniul dezvoltare regională întru îmbunătățirea calității implementării politicilor regionale, elaborării propunerilor de proiecte prin însușirea și valorificarea experienței pozitive a țărilor dezvoltate, dar și în scopul evitării unor greșeli, prin care au trecut țările vecine în acest domeniu.

Activități:

6.1 Schimb de experiență internațională în RDC

În perioada aprilie – iunie 2011, ADR Centru a menținut relații de colaborare cu CTE Carbotech, companie poloneză, vestită în întreaga UE pentru tehnologiile sale moderne și pentru calitatea înaltă a serviciilor prestate. Această companie intenționează să investească în RDC în proiecte de dezvoltare regională, în mod special este orientată spre proiecte în domeniul aprovizionare cu apă și gestionarea deșeurilor.

Pe data de 13 mai, 2011, în cadrul ADR Centru, a avut loc o întrunire cu reprezentanții companiei germane WASSERUNION GMBH. În cadrul ședinței, partea moldovenească a adus la cunoștință părții germane informații relevante despre starea lucrurilor în procesul dezvoltare regională în regiunea centru, obiectivele de bază în dezvoltarea regională și rolul și responsabilitățile ADR Centru. Directorul companiei germane, Peter Plank, și-a manifestat interesul deosebit pentru a investi în proiectele înaintate la ADR Centru pe domeniul *construcția și reabilitarea rețelelor de apă și canalizare*. Ulterior, au fost revăzute și înaintate propuneri de proiecte din acest domeniu de interes, care vor fi analizate de către partea germană și, în caz de selecție, finanțate pentru implementare.

Pe data de 6 iunie 2011, ADR Centru a găzduit o delegație din Polonia, compusă din reprezentanți a Ambasadei Poloniei la Chișinău, Ministerului Dezvoltării Regionale din Polonia, companiei East Foundation. Această întrunire a avut drept scop de a stabili relații de colaborare productive prin promovarea proiectelor de dezvoltare în Regiunea de Dezvoltare Centru spre finanțare din fondurile poloneze oferite Republicii Moldova.

Reprezentantul Ministerului Dezvoltării Regionale din Polonia, domnul Grzegors Pragert, și reprezentanții ARD Centru și-au manifestat interesul deosebit în procesul de consolidare a colaborării părților poloneză și moldovenească prin schimbul de experiență și valorificarea capacităților în dezvoltarea regională prin desfășurarea de seminare și instruirii pe domeniile prioritare prestabilite, fapt care ar îmbunătăți mersul lucrurilor în procesul dezvoltare regională în RDC.

La data de 14 iunie 2011, ADR Centru a avut în calitate de oaspeți trei reprezentanți a orașului Umea, regiunea Vasterbotten, Suedia: Bjorn Kjelsson, Sabina Ausfelt și Alvin Vendelius. În cadrul acestei întruniri s-a discutat despre experiența Suediei în domeniul dezvoltării regionale, despre activitatea ADR Centru în contextul implementării Strategiei de Dezvoltare Regională Centru, dar și despre oportunitățile RDC de a stabili relații de cooperare/colaborare cu regiunea Vasterbotten, Suedia. În cadrul discuțiilor, s-au identificat obiectivele comune, care stau în fața instituțiilor de dezvoltare regională din Suedia și Moldova. Astfel, a fost propusă inițierea unui dialog cu Region Vasterbotten în vederea unei cooperări pe domeniile de interes comun. Delegația din Suedia s-a arătat interesată de eventuale colaborări și vizite de studiu în ambele direcții.

La 25 august, la sediul ADR Centru a avut loc o întrunire a specialiștilor ADR Centru cu reprezentantul filialei în Moldova a Fundației Skat, Jonathan Hecke, coordonatorul proiectului ApaSan în Republica Moldova. Scopul întâlnirii a fost informarea specialiștilor ADR Centru despre proiectul respectiv și discuții despre posibila colaborare cu ADR Centru în cadrul implementării un proiect-pilot de planificare în domeniul aprovizionării cu apă potabilă și sanitației. În urma unei analize a experților, pentru realizarea acestui plan-pilot a fost selectat raionul Ialoveni. Acest proiect-pilot de planificare prevede crearea unui grup de lucru la nivel de raion, care, cu suportul consultativ al unui grup de experți vor elabora acest plan de acțiuni pentru promovarea sistemelor inovatoare de sanitație și aprovizionare cu apă potabilă. Acest grup de lucru se va ocupa și de colectarea datelor de ordin demografic social și de situația a aprovizionării cu apă a localităților raionului. Vor fi realizate și studii de fezabilitate în unele localități. Proiectul ApaSan este finanțat de agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, co-finanțat de ADA(Austria) și implementat de Filiala din Moldova a Fundației SKAT .

În perioada de referință a avut loc **prezentarea Programului Senior Expert Service (SES)** de către Ute Sonnen, expert SES. Agenți economici și reprezentanți ai administrațiilor publice din Regiunea de Dezvoltare Centru au fost familiarizați cu posibilitățile de a prelua experiență de la specialiștii germani. Suportul SES constă în delegarea experților germani de înaltă calificare la companiile autohtone pentru a oferi consultații. Aceasta se realizează în cadrul campaniei de susținere a business-ului din Republica Moldova desfășurată de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în colaborare cu organizația Senior Experten Service (SES) din Germania.

Pe data de 4 octombrie 2011, directorul general a Agenției Tehnologice Cehe CzechInvent, Rene Samek și Manfred Hellmich, consultant superior în cadrul CzechInvent, au întreprins o **vizită la Agenția de Dezvoltare Regională Centru**, în contextul derulării etapei a III-a din cadrul proiectului "Susținerea dezvoltării regionale în Moldova: oportunitate pentru dezvoltarea societății civile". În cadrul întrevederii au fost fundamentate bazele cooperării de viitor între partea moldovenească și partea cehă, prin semnarea unui Memorandum de Intenție, care stabilește cadrul de cooperare strategică întru susținerea inițiativelor părților interesate, orientate spre dezvoltarea durabilă, echilibrată, susținută și cuprinzătoare a comunităților / raioanelor / regiunilor și a țării în ansamblu.

Reprezentanții Programului SES la ADR Centru

Vizita experților cehi la ADR Centru

Agencia de Dezvoltare Regională Centru a organizat la data de 07.10.2011 o ședință de lucru cu Robert H. Loftur-Thur, vicepreședinte a Fundației de Mediu pentru Europa Centrală și de Est din Statele Unite ale Americii (United States Central and Eastern Europe Environment Foundation) și reprezentanții Centrului Național de Mediu din Republica Moldova. Obiectivul de bază a întrunirii a fost conturarea unui cadru comun de cooperare a părților interesate întru participarea la elaborarea și implementarea proiectului pe domeniu mediu privind crearea Consiliului de Bazin pe râul Bîc. Robert H. Loftur-Thur și-a manifestat interesul pentru sectorul apă, canalizare și managementul deșeurilor din Regiunea de Dezvoltare Centru. În cadrul discuțiilor s-a convenit asupra colaborării pe viitor a Fundației SUA cu ADR Centru în vederea analizei oportunităților de finanțare a studiilor de fezabilitate, dar și promovare, elaborare a ideilor și conceptelor de proiecte regionale pe domeniile vizate.

6.2 Realizarea schimbului de experiență prin participarea la vizite de studiu și sesiuni de instruire în afara țării

În perioada 19-24 septembrie, specialistul în probleme strategice și planificare la ADR Centru s-a aflat într-o **vizită de studiu în Republica Cehă**. Aceasta face parte din cadrul proiectului „Susținerea dezvoltării regionale în Moldova: oportunitate pentru stimularea dezvoltării societății civile”, implementat de Centrul Analitic Independent Expert-Grup, în comun cu Agenția Tehnologică Cehă CzechInvent.

Vizita de studiu a inclus preluarea experienței cehe în domeniul dezvoltării regionale. Au fost vizitate localități unde se implementează proiecte de dezvoltare regională în domeniile: dezvoltarea infrastructurii (stația de epurare a apei, localitatea Ledvice), activități antreprenoriale ce includ parteneriatul public-privat (infrastructura activităților antreprenoriale în cadrul unei zone industriale mici, Centrul de afaceri din Litvinov), dezvoltarea atractivității turismului (muzeul satului din localitatea Zubrnice), dezvoltarea strategică a localităților mici, care au cca 200-500 locuitori (satele Moldava și Ledvice), sisteme energetice, bazate pe instalații de baterii solare (Moldava), proiecte sociale (Azilul pentru boschetari, orașul Osek, Azilul pentru bătrâni din Pisek cu capacitatea de 100 de persoane).

Muzeul satului din localitatea Zubrnice

Azilul pentru bătrâni din Pisek

În perioada 2-15 octombrie 2011, un grup de 11 specialiști ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agențiilor de Dezvoltare Regională împreună cu specialiști ai Ministerului Economiei din Moldova au ocazia să cunoască **experiența de lucru a Letoniei și Belgiei efectuând o vizită de studiu**. Agenția de Dezvoltare Regională Centru a fost reprezentată de directorul Tudor Meșină. Scopul vizitei a constituit cunoașterea modului de implementare a proiectelor de dezvoltare regională în alte țări și implementarea metodelor eficiente de organizare a procesului și gestionare a mijloacelor financiare alocate pentru proiectele de dezvoltare regională, precum și de identificare a potențialilor investitori în R. Moldova.

În luna octombrie 2011 specialistul în probleme strategice și de planificare de la Agenția de Dezvoltare Regională Centru în comun cu 30 de reprezentanți ai țărilor Parteneriatului estic: Azerbaidjan, Belarus, Armenia, Georgia, Moldova și Ucraina a participat la **Seminarul Internațional cu privire la reforma administrației publice, ca parte a Parteneriatului Estic de reformare a administrației publice**.

În perioada 9-15 septembrie în cadrul proiectului „Platforma Aleșii & Apă” între Franța și Moldova, lansat de ONG „Solidaritate Europeană pentru Apă, activ în guvernarea de apă, în special în Europa de Est și în mod particular în Moldova, a avut loc **vizita de studiu a specialiștilor ADR Centru în Alsacia (Franța)**. Vizita de studiu a inclus preluarea experienței franceze în domeniul managementului integrat (în comun) al resurselor de apă, promovarea și dezvoltarea unor instrumente și structuri pentru managementul integrat al resurselor de apă la nivel comunal, intercomunal și regional, intensificarea schimbului de primari și responsabili de gestiunea apei și favorizarea transferului de cunoștințe și experiență franceză, în special în domeniul gestiunii publice a apei, vizitarea localităților unde se implementează astfel de management cu succes: Saverne (Prezentarea comisiei geografice și vizita de lucru din Romanswiller), SDEA Schilitigheim (Prezentarea unui model de aplicare a canalizării în bazinul Souffel), Parlamentul Europei (participarea la ședința comisiei permanente a SDEA), Griesheim (Vizita unui proiect în curs de desfășurare), comuna Ville (Schimb de experiență între aleși și tehnicieni), SDEA Schitilgheim (Schimb de experiență între funcționarii aleși)

Vizita de lucru la Romanswiller

Model de aplicare a canalizării în bazinul Souffel

În perioada 28.11 – 02.12.2011 de către biroul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei în Moldova, a fost organizată **vizita de studiu în România** în cadrul căreia au participat și specialiștii ADR Centru. Vizita de studiu a inclus preluarea experienței române în domeniul achizițiilor publice locale, promovarea și dezvoltarea unor instrumente și structuri pentru managementul achizițiilor publice, vizitarea instituțiilor unde se implementează astfel de management cu succes: Agenția de Dezvoltare Regională din Constanța, Consiliul Județean Tulcea, Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (A.N.R.M.A.P.), Sistemul electronic de achiziții publice (S.E.A.P.) și Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor (C.N.S.C.).

Vizită de studiu la ADR Constanța

Prezentarea Regiunii de Dezvoltare

Rezultate obținute:

Obiectivul 6.1: *Schimb de experiență internațională în RDC:*

- Revăzute și înaintate propuneri de proiecte din acest domeniu de interes, care vor fi analizate de către CTE Carbotech;
- Crearea unui grup de lucru la nivel de raion, din care face parte și un specialist din cadrul Secției planificare strategică și programare în contextul proiectului ApaSan în Republica Moldova;
- Semnarea unui Memorandum de intenție cu directorul general al Agenției Tehnologice Cehe CzechInvent, Rene Samek.

Obiectivul 6.2: *Realizarea schimbului de experiență prin participarea la vizite de studiu și sesiuni de instruire în afara țării:*

- Vizită de studiu în cadrul proiectului „Susținerea dezvoltării regionale în Moldova: oportunitate pentru stimularea dezvoltării societății civile” în Republica Cehă;
- Vizită de studiu privind managementul proiectelor regionale efectuată în Letonia, Belgia;

- Seminarul internațional ”Reforma administrației publice locale” cu participarea specialiștilor din țările membre ale Parteneriatului Estic desfășurat la Kharkov, Ucraina;
- Vizită de studiu în domeniul aprovizionării cu apă și sanitație, Franța;
- Sesiune de instruire în domeniul achizițiilor publice, România;
- Vizită de studiu în Region Vasterbotten, Suedia.

Concluzii

Activitățile realizate de către ADR Centru și actorii regionali în perioada ianuarie-decembrie 2011 au asigurat continuitatea în realizarea obiectivelor de creare a unei dezvoltări social-economice durabile și echilibrate în cadrul Regiunii de Dezvoltare Centru.

Pentru perioada de activitate ianuarie-decembrie a anului 2011, ADR Centru a reușit să îndeplinească activitățile propuse în Planul de activitate anual.

Pe parcursul perioadei de referință, secția Planificare strategic și programare și-a axat activitatea pe corelarea obiectivelor documentelor de politici naționale, regionale și sectoriale, în domeniul protecției mediului, turismului, dezvoltării infrastructurii drumurilor, aprovizionării cu sisteme de apă și canalizare, cu cele de dezvoltare regională, se urmărește evidențierea efectelor sociale și ecologice și a tehnologiilor orientate spre îmbunătățirea condițiilor de mediu, utilizarea rațională a resurselor naturale neregenerabile și folosirea durabilă a resurselor regenerabile.

Activitatea integră a Agenției a contribuit la identificarea, prin prisma experienței anului 2011 a elementelor care condiționează dezvoltarea, cu evidențierea problemelor și disfuncționalităților ce țin de domeniul dezvoltării regionale. Documentele de planificare sectoriale și raionale colectate și corelate au contribuit la diagnosticarea și evaluarea decalajului dintre situația și nivelul de dezvoltare a localităților din regiunea centru, redată în Strategia de dezvoltare regională, situația actuală și situația dorită pentru orizontul de timp stabilit.

În perioada raportată, au avut loc alegerile generale locale. Mulți din membrii CRD, reprezentanți ai autorităților publice locale, și-au pierdut mandatul de ales local. Reieșind din aceasta, ADR-le au organizat activitățile de selectare a noilor componente ale CRD-lor și de consolidare a capacităților acestora. A fost convocată ședința de constituire a CRD Centru în noua sa componentă.

Intervenții de actualizare a POR pe parcursul anului 2011 au fost realizate prin analiza proiectelor, consultările realizate cu aplicanții proiectelor, actualizarea Notelor Informative ale proiectelor. În acest scop, toate propunerile de proiecte din POR Centru și DUP ce țin de RDC au trecut etapa de evaluare și analiză, iar pe fiecare proiect au fost întocmite note informative referitor la starea lucrurilor în cadrul proiectelor vizate și-au fost revizuite bugetele de către părțile implicate.

Proiectele finanțate din Fondul Național de Dezvoltare Regională, dar și cele finanțate de Agenția de Cooperare Tehnică a Germaniei în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” sînt în proces de implementare, iar pentru aceasta, în cadrul fiecărui proiect înaintează spre finanțare: s-au încheiat acorduri de colaborare între ADR Centru și beneficiari, au fost elaborate planurile de implementare a proiectelor, au fost planificate, organizate și desfășurate achizițiile publice pentru demararea lucrărilor și achiziționarea de bunuri, se efectuează vizite în teritoriu în vederea monitorizării progresului implementării proiectelor.

Un aspect important îl reprezintă informarea corectă a publicului cu privire la politica de dezvoltare regională promovată de ADR, la impactul pe care acesta o poate avea, precum și la beneficiile generate de implementarea proiectelor de dezvoltare regională. În acest scop, agenția urmărește dezvoltarea permanentă a instrumentelor de comunicare cu diferitele categorii de public-țintă. În contextul dezvoltării comunicării eficiente și promovării ADR Centru, a fost elaborat Planul de Comunicare al ADR Centru pentru 2011, care a stabilit liniile strategice pentru măsurile de comunicare și informare. Acest moment demonstrează faptul că ADR-le sunt instituții deschise, transparente și, bineînțeles promotori ai dezvoltării regionale.

ADR Centru a realizat cu succes activitățile de asigurare a transparenței în realizarea obiectivelor și promovare a activităților de bază a agenției. Drept rezultat, au fost publicate pe site mai mult de 52 de

comunicate și alte materiale informative, care prezintă interes public în domeniul dezvoltării regionale: lansări de proiecte, monitorizare, vizite de studiu, ateliere de lucru, etc.

Dezvoltarea capacităților actorilor regionali s-a realizat printr-o diversitate de evenimente: seminare de instruire, ateliere de lucru, mese rotunde, lansări de proiecte, realizate în comun cu colaboratorii MDRC, reprezentanți ai CRD, primarii localităților din cele 13 raioane ale RDC, aplicanți, agenți economici și ONG-uri din regiune.

Astfel, cu suportul partenerilor de dezvoltare, pe parcursul anului 2011 s-au organizat mai multe seminare de instruire pe diverse domenii, la care au participat, în mare parte, tot personalul implicat în procesul de realizare a politicii naționale de dezvoltare regională, plus instruirii în cadrul agenției, realizate cu sprijinul experților locali și internaționali, contractați de partenerii de dezvoltare.

În rezultatul schimbului de experiență internațională, s-a evidențiat faptul că aplicarea experienței internaționale în cadrul proiectelor de dezvoltare regională este posibilă doar cu adaptarea acesteia la realitatea din Republica Moldova. Diferența stipulărilor legislative tergiversează procesul implementării proiectelor în Republica Moldova. De asemenea, activitatea ADR - urilor din Republica Cehă și România diferă complet de activitatea ADR - urilor din R. Moldova, cele din Cehia și România fiind societăți private și având un domeniu mult mai vast de activitate, prestand servicii mult mai ample și cu o capacitate de acoperire impunătoare. Preluarea experienței acestora în activitatea ADR – urilor din R. Moldova este imposibilă din cauza diferențelor legislative, cele din R. Moldova fiind agenții complet subordonate, fără posibilități de diversificare a activităților în scopul eficientizării procesului de dezvoltare regională în R. Moldova.